

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

IV. évfolyam 7-8. szám (4. Jahrgang Nr. 7-8.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1972 július - augusztus

Herrn
Prof. Dr. Gajári Aladár
2. Priesterseminar
7000 CHUR 2.

Szent István öröksége és az ifjúság

A nyár elején, pünkösdnapiján, a magyar katolikusok két egymástól független zárandoklatot rendeztek. Az egyikben Mindszenty József bíboros-prímás vezetésével 3.500 hazátlan magyar gyűlt össze a «Szent István emlékektől vemhes» nyugatnémetországi Bambergben. A másik zárandoklatot Ijjas József kalocsai érsek vezette 7 magyar püspökkel együtt a csonkaországból Rómába, mint a háború utáni első hivatalos nemzeti zárandoklatot a kereszténység központjába. A hazai zárandoklatban 60 pap és 230 hívő vett részt. Minden megfigyelőnek feltűnt azonban, hogy az ifjúság teljesen hiányzott. Egyik tudósító erről a következőket jelentette:

«Az Osservatore Romano nem foglalkozott a többzres bambergi magyar zárandoklattal, de bőven ismertette a nagy és reprezentatív nemzeti zárandoklatot... Több fényképet is közölt a lap a pápai kihallgatásról. Hadd lássa a világ, hogy Magyarországon már csak az öregek katolikusok! Öreg, fejkendős nénik és idős férfiak vették körül a pápát. Cserháti püspök sajtónyilatkozata szerint többen is akartak jönni, de csak egy vonatot kaptak és arra nem fértek fel többen. Különbven volt egy 17 éves diák is köztük, aki még jobban szemléltette, hogy mennyire hiányzik a fiatal. A legidősebb 90 éves volt.»

Azt is jól meg lehetett állapítani, hogy a zárandoklatot a regime kegyes engedélyével rendezték és kaptak hozzá AVÖ-s kíséretet és felügyeletet. Egyesek az ifjúság elmaradását a súlyos részvételi díjakkal magyarázzák, viszont mások nem tartják kizártnak — mint az idézett tudósító is — hogy a kommunista budapesti kormányzat ott Rómában a helyszínen akarta a keresztény világnak tudomására hozni: az ifjúság pedig az övé! De az ifjúság távöltartása azt is jelentheti a türelmetlen kommunisták felé, hogy a Vatikánnal való érintkezések, tárgyalások és megegyezések a regime részéről csak taktikai jelentőségűek és semmiképpen sem engednek a lényegből, ti. abból, hogy a vallást továbbra is ópiumnak tartják a nép számára s ezért azt a felnövekvő nemzedékből kiirtják.

Ebben a helyzetben mindenképpen furcsán hatott, hogy Ijjas József kalocsai érsek e korban előrehaladt zárandokok élén a Szentatya előtt magyar nemzeti megifjodásról és megújulásról szónokolt.

Ugyanazon a napon a hazátlan és szét-szórtságban élő magyarság Mindszenty József bíboros-prímás körül sereglett. Számuk tizenöt-szöröse volt a hivatalos nemzeti zárandoklaton résztvevő hívekének. És ezek többségét nem az öregek, hanem a fiatalok alkották. Talán ez csak a véletlen eredménye és megérthető abból, hogy a hosszú, több száz s máskor ezer kilométernél is nagyobb távolságra gépkocsin vagy vonaton inkább a fiatalok indulnak el. Aldozatuk azonban mégis arról tanúskodik, hogy értékelik és szentnek tartják Szent István örökségét. Egyéni és nemzeti életükben a Szent Király eszmevilágától, a kereszténységtől várnak és remélnék eligazítást és segítséget. Megnyugtató és biztató, hogy nevükben az ifjúsági szónok ezt emelte ki és hangsúlyozta meggyőződéssel:

«Szent István halálos ágyán a Boldogaszony pártfogásába ajánlotta hazánkat; buzgó történészek megpróbálták politikai cselként magyarázni a haldokló uralkodó utolsó vágyát. Szent István mély vallásosságának fényében azonban világossá válik, hogy az apostoli ihletésű végrendelet csak egyféleképpen értelmezhető: a frissen megkeresztelt magyarság tartozzék örökké Isten Népehez! Mi, keresztény magyar ifjak, őt követjük, ha nemzeti öntömjenezés helyett szívósan és állhatatosan törekszünk a keresztény, emberségén és hitén mulkalkodó, magyar lelkeség kialakítására. Ez Szent István öröksége. Büszkén vállaljuk!»

Es ennek az ifjúságnak Bambergben Mindszenty prímás nem beszélhetett a nemzet megifjodásáról, vagy valamilyen magyar újjászületéséről. A magyarság jelen tragikus helyzetét az ország leggyászosabb korszakaival hasonlította össze, sőt megmondotta a valóságnak megfelelően, hogy az utolsó évtizedben nemzetünket az abortus-törvény a népszaporodás terén az utolsó helyre juttatta és arra kérte a magyar ifjúságot, tiszta családi étellel emelje ki ebből az örvényből az országot. (A Vatikán félhivatalos lapja német kiadásában említést tett a bambergi magyar zárandoklatról és úgy ismertette a bíboros beszédét, mintha ő is «magyar újjászületést» emlegetett volna. Kinek a mesterkedésére történt ez a ferdítés?!)

Persze az otthoni ifjúság sem a materialista világnézeté. Ennek fényes bizonyítéka az ideai szabadság ünnepen rendezett tüntető felvonulása. Ez az ifjúság némán túri a szolgaságot és vérig keseríti a sok «reprezentatív képmutatás». Időnkint megmutatja magát, feltárja igazi arcát. Ilyenkor kifejezést ad haragjának, mélységes megvetésének azok felé, akik az élet-halál harcban és a világnézetek küzdelmében mutatványos szerepeket vállalnak.

Nyilvánvaló, hogy a mai ifjúság Mindszenty bíboros körül jobban érzi magát és a Szent Király örökségének megbizhatóságát és erejét illetően nála több biztosítékot talál. Ő pedig azt hirdeti nemcsak szavaival, hanem egész életével, hogy az erőszak és zsarnokság annál nagyobb lesz, minél kevesebb ellenállásra talál. (Lásd 1945 okt. 28-i körlevelét.) És itt jó lesz megfontolni, emlékezetbe idézni, hogy el ne felejtjük: az enyhülést, ha dialektikusan adagolják is, annak lehet köszönni, hogy 1956-ban az ifjúság ellenállt a zsarnokságnak.

Persze nem építünk légvárakat és nem szándékunk véres ellenállásba belelovalni az amugyis gyérszámú magyar ifjúságot. Csak azt kérjük az öt világrészben szétszóródott magyar ifjaktól és leányoktól, hogy maradjanak meg lélekben és szellemben magyarnak mindenütt. Ne felejtsek el és kísérik figyelemmel az elhagyott háza szomorú állapotát. Ismerjék meg a magyarság kultúrkinccseit, művészetét, irodalmát és mindenekelőtt történelmét. Használják a célhoz vezető eszközöket. Az első és legfontosabb az anyanyelv ismerete. Itt a szülők felelőssége a legnagyobb. Az anyanyelv birtokában aztán minden lehetőség megnyílik számukra a cserkészletben, a hétfégi magyar iskolában, az ifjúsági egyesületekben és a szerencsésebbeknek a magyar gimnáziumban és a magyar főiskolai kollégiumokban.

Eljen elevenen Szent István országának emléke a magyar ifjakban és leányokban. Így lesznek sokan segítségére hazánknak azokból a jelentős állásokból, melyeket a magyarokra jellemző kiváló tehetséggel és igyekezettel a befogadó országokban betöltenek.

VECSEY JÓZSEF

A Karmester és a kórusa

Perosi emlékest a Vatikán új fogadótermében. Micsoda organizáció ez a csöndben várakozó, zsúfolásig telepakolt csarnok s az előadó pódiumon a néhányszáz zenész és énekes. A karmester fölemelte botját. Ha mérni lehetne: az összesűrűsödött figyelem a beütés pillanatában talán villámcsapás feszültségévé válna. Megindul a különféle színű, erejű hangok kavargása. Zörejes világunk annyi fülünk ellenes vétké most kiengesztelődik. A hullámhosszak kergetőző összecsengésében a szemünk lecsukódik, hogy semmi se zavarja lelkünk andalgását a muzsikás más dimenziójú világában. S mit él a dirigens, aki a partitúrát kottahalmazán túl ráadásul még saját értelmezéséért is küzd. Mi történne, ha a nagydobos elszámolná szünetjét s beledörrentene a hegedű üveghangjába. Vagy a trombitás csörömpölne rá a gyereksoprán égi csilingelésére. Hátha a klarinétos félhanggal alább sikítaná a melódiáját.

Annyi szellemi kaland, 2 és fél ezredes észterna után még mindig a görög definíció a legjobb: az ember eszes állat. De ki tudná meghatározni az ész reguláit. Ha a barométer lezuhan s még mélyebbre száll, az utasok aggodalmaskodnak: itéletidő közeledik. De nincs olyan mérőszerszám, amely előre tudná az azonos törvényű ész nevében: mit fog tenni az ember.

Újság homlokán araszos betűk: bankrablás. Fegyveres, ahol löttek is. Halottakkal. Igazi holtak. Nemcsak forró mozijelenet. A krimifilmeken nevelődött holnapután kassza-fúrója lelkesedik a harisnyás betörők technikáján. A trafikos lincselni szeretne, mert fél, hogy hamarosan rá kerül a sor. Az anarchista bajusza alatt rámosolyog: ez is malmunkra hajítja a vizet. A botos nyugdíjas reszket: milyen ez a világ?

A suhanc szétzúzza az iskolapadokat, öszszetöri a fizikai kísérleti eszközöket számárfülezi tanárját, nem akar vizsgázní. Faraday, mert nem volt pénze iskolára, vigécként elolvasva, agyába lopta a könyvek tartalmát, hogy föltalálóvá lehessen. Egyik fogcsikorgatva döfi a bajonettet megkötözött, rémült szemű ellenfelébe. A másik ruhát cserél a gázkamrába indulóval s földáldozza érte életét. A japán katona 30 évig férgéken él a dzsungelben s várja eszméi diadalát. A karrierista, aki mindig a legkedvezőbb szélnek fordítja vitorláját s mindenkit kiszolgál, hogy egyszer majd előtte is hajlongjanak, zavart mosollyal értetlenkedik: mire való ez a gerinccesség?

De ugyanazon ember önmagán belül is kiszámíthatatlan. Aki úgy gyilkolt, mintha csak almát szelne ketté, tengerbe ugrik olyanért, akít sohase látott. Hajó alá úszott, levegőbe röpítette s most gyengéden szorítja felesége karját a fogorvosnál. Ha leült, állni akar. Ha áll, mozogni kíván. Lehetőleg az ellenkezőt. Oda vágy, ahol nincs. Nyáron a hegyekbe menekül, mert idegeire megy a meleg. Szvettert húz és vacog a foga a hóban. De télen izzasztóra fűti a szobáját, vagy Afrikába vált jegyet, hogy élvezhesse a kánikulát. Mikor szerelmes, megveszik a féltékenységtől. Jó feleségét azonban nem röstelli megcsalni. Mikor már semmiben se hisz, nagy kereszter

akaszt a nyakába. Ha rosszul megy a sorsa, lázadva keresi a jólétet. De szülei adta szerencséje unalmas neki, barlanglakók öltözékében és hajviseletével az utcaszélien alszik. Hálósákba bele-püffedve. Szuszogva tapossa a kerékpár-pedált — motorbicikliről álmodozik. Mire a berregő masina rázza, már icike, picike ötszázasban reménykedik.

A fölboncolt cápa gyomrában minden található: óra, filozófia-kötet, zsebkés, nyakendőtű stb. Az ember falánkabb: lenyelhet fájdalmat, szerencsétlenséget, félelmet, kínzást, háborút s elfelejtve virágot ültet, gyümölcsöt termel, etetőt épít a madaraknak. Olykor yadabb az orkánál, mely gyökerestől kicsavarja a fákat, szirtnek ver habzó hullámaival, aláharapdálja az ellenálló betont is. Majd elneveti magát, mint egy ártatlan putto, nem emlékszik többé semmire.

Nincs is túlságosan oda a szemmel teljesítményeiért. Ha beteg s elkékül a halálfélelemtől, tüdeje lázasan liheg, nem hal meg, mert beléje döfik az oltótűvel a penicilint. Nem tudja, ki a varázsló, aki föltalálta, hogy a penész titkos hatalommal bír s előállította gyógyszerét. Vagy ha tudja is, semmi jelentőséget sem tulajdonít neki. Számára az az igazí mágus, aki a bőrlabdát rúgja s nehéz szögből a felső sarokba pöcköli védhetetlenül. Három nappal előbb minden jegy elkel, mert a félelmesen bombázó középcsatár játszik. Vasárnap délután 22 dresszes gladiátornak százezres tömeg morajlik. Beverik az ellendrukker fejét, megkéselik az igazságtalan bírót. Ha bálványai közül egynek megbicsaklik a térde s kórházba kerül, idegesen kapkodják hétfőn a sportújságot. Nem megy a munka, mindenütt róla folyik a szó. Am, ha Galilei vagy Newtonnak fáj a feje, senkit se érdekelt, pedig ők teremtették meg az újkor civilizációját.

Emberi jogokért ordít s lámpavassal leüti felebarátját. Munkásrend. Azt hinnéd, hogy falazók, fuvarosok, fényezők, szeméthordók, iparosok, pékek, boltoslegények. Am kisül, hogy szavuk sincs. Sztrájkolni kötelesek, mert megvernék őket. Helyetiük elegáns munkásvézerek gondolkodnak, akik otthon lakáruháshoz szolgát alkalmaznak. Persze, hogy éhbérért. Pénzt adnak az anarchistának, hogy bombát lopjon a bank pultja alá, vagy a külvárosi kismozsi székei közé. A nép nevében, amely fogcsikorgatva túri az élőködöket.

Inséges nemzetek megsegítéséről zengedeznek az emberbarátok, mert éhen pusztulnak s földdel zabálják tele fölpuffadt hasukat. S a gyengeségtől szédült páriák nem kenyérré költik garasait, hanem harcikocsit vásárolnak, municiót, bombát s mintha nem okoznának elég halált a szárazság, tengerár, pestisek — belekezdenek jó kis háborúba.

Ráadásul az ember elviselhetetlenné válna, ha csak eszes lény lenne. Pont az a nagyszerű benne, hogy nem minden alkalommal él csak hideg logikával. Szerencséje, hogy ördögös masinákat szerkeszt, fölhasználja a természetben bujkáló törvényeket, de még szerencsésebb, hogy patetikus pillanataiban följé tud emelkedni a földnek. Romantiká-

ba ringatózik, verset farag, festékbe markol, követ csiszol, dalba ömlik. Nekem a közömbös nézőnek valaki régi megfeketült fényképet mutogat. Egyikből csinos lány mosolyog ránk. Hirtelen belesápad még az emlékébe is. Negyven éves érzelmek még ma is hullámokat vernek. S milyeneket?

Nem a csimpánz vagy orángután az ember testvére, hanem a szél. Vagy még az se, mert annál is kiszámíthatatlanabb. A szél belekapaszkodik a vitorlába, malmot hajt, csattogtatja a zászlót, megszártítja a fehérneműt, becsapja s be is töri az ablakot. Az ember a legbiztosabb várakozásnak is képes az ellenkezőjére. Sok ezer év van benne s a milliárd halott, melyekből összetevődött. A szél kanyargós útjain mindig ugyanaz. Az ember se más, mint csont, hús, idegek, vér, bőr, de belül valami titokzatos principium összekavarhat szépet, csúnyát, jót-rosszat, igazit-hamisat. Sohse tudni, mit vet ki a kocka. Mi van a zsákbamacskában.

Hát ez a kar. Ezzel az anyaggal mester-művet produkálni, melyben a tagok a maguk kontójára kontárkodnak. Akinek Goretti a szerepe, elmegy csokolódzni. A végvári vitéz megalkuszik, dialógusba kezd. Porcellán készletért eladja elveit a diplomata. Láda nemes borért kacsint az igazság fölött. Megrothad a kovász, kialszik a hegyre tett fény. Magzata gyilkosa lesz az anya. Az erkölcsstanár szabad életet folytat. A próféta megmérgezi népét.

Négy és fél milliárd évig készültek a kulisszák. Ha a Terra történetét 12 hónapra süríténénk, az ember a 365. nap legutólján tűnik csak fel a 22 órában. Csak 2 óra még a történelme. A kihűlő tüzgolyón az első élőlényféleségektől a páfrányok és szörnyetegek fajtáin át hosszú az út az emberlévésre alkalmas háttérig. A virágba boruló magnólia, az éretté pirosodó eseresznye, kertünk csattogó madarai, a tengerbe omló rózsaszín napkorong mind az emberért. A holdon kalandozó űrhajós visszavágyakozik: mennyivel szebb a föld.

A Karmester elindította az emberkórus szimfóniáját. Nem veszti türelmét, hogy az, aki a fűben henteregve élvezi az avar illatát — s várja a kiáltást: Kész az ebéd — fitymálja művét: ilyen rozoga világot teremtett az Isten. Ének és rajzórán voltunk a legpimaszabbak. Falusi műkedvelőkkel szindarabot rendezni? Az apja pénzén randalírozók és lustán körmüket reszelők fanyalgó hibáit helyreüti a hajnali utcaseprő, az éjszakán szaporán dolgozó útburkolatjavító. Fogvacogató téli pirkadatokban, dermesztő párákban reumát szerző halászok, hallgatagon mosolygó ápolónők, állhatatos sarki rendőrök, áldozatos anyák, szorgos apák letompítják a hamis hangokat.

Milyen az én hangom? Sikító, zörgő, üvöltő, károgó, nyöszörgő, rekedt, kurjongató, cincogó, rakoncátlan? A nagy együttesben nekem szánt helyen miként lesem a dirigáló Kezet. Hus, vér, levegő, fényből való testem egyszer majd megkeményszik, mint a cement. Sírba dobott maroknyi porrá vált énem mire ébred? E fölvételi vizsgán megütöm-e a mértéket.

Gyűjtés Mindszenty bíboros részére

Mindszenty József bíboros-primás Titkársága felkérésére közöljük a következőket:

Mindszenty bíboros-primás számára 80. születésnapja alkalmával az Egyesült Államokban és Kanadában élő menekült magyarok szervezeteinek és sajtójának a kezdeményezésére és támogatásával gyűjtés folyt. Az adományokért, melyek eljutottak a bíboros kezeihez, minden esetben kifejezte az adakozóknak hálás sorokban köszönetét.

A bíboros-primás most a sajtó útján még egyszer köszönetet mond a jószívvel és több esetben igen nagylelkűen adott adományokért. Imával és hálával gondol az adakozókra mindenekelőtt azért, mivel lehetővé teszi számára a segélyezést olyanoknak, akik szükségükben elég gyakran hozzáfordulnak. Különben hosszú papi életében és küzdelmes lelkipásztori meg főpásztori működése idején

mindig vigaszt és boldogságot jelentett számára, ha másokon segíthetett. Még a fogságból is alamizsnálkodott és sok rászorulónak enyhítette meg anyagi gondjait különösen az utolsó 15 évben.

A Titkárság által rendelkezésre bocsátott adatokból kitűnik, hogy Mindszenty bíboros az elmúlt félévben mintegy 10.000 US dollár értékben segített a rászorulókon, emigráns szerveken és egyházi intézményeken.

A bíboros-primás által juttatott segélyek összefoglaló főbb tételei ezek:

Cserkészeknek 12.000 Schilling,
Gimnáziumi ösztöndíjra 21.000 Sch.
Emigráns sajtóra 14.000 Schilling,
Egyházi intézményeknek 143.000 Sch.
Rászoruló családoknak és
egyeseknek 12.000 Schilling.

Mivel sokan kérdezték és érdeklődtek az iránt, vajon vállalná-e Mindszenty József bíboros-primás egy emigráns célokra összegyűjtött nagobbmértetű és jelentős anyagi erő kezelésénél és felhasználásánál a garanciát, s mivel eddig az érdeklődők választ érdemben a bíborostól még nem kaptak, a Titkárság a sajtó útján közli, hogy Mindszenty primás elvben nem zárkozik el a garancia vállalásától. A gyűjtés megszervezésének és az adományozott összegek felhasználásának módozataira vonatkozóan azonban javaslatokat kér, hogy azok kiértékelésével hozhassa meg végleges döntését.

A bíboros-primás úr pontos címe:

Seiner Eminenz
Josef Kardinal Mindszenty
Boltzmanngasse 14.
A - 1090 Wien

Hivatlan vendég benyomásai

Római ismerőseimet látogattam meg. Régóta esedékes volt. Véletlenül kerültem május 24-én a római Szent Péter-térre. Nagy csoportot látok gyülekezni a Bernini-oszlopsor jobbsarkában a bronz kapu előtt. Közélebb megyek. Hallom, hogy magyarul beszélnek. 200-300-an lehetnek. Polgári ruhás emberek ötös sorokba állítják őket és terelik föl a bronzkapu felé. A menetelő csoportot egy másik csoport fogja körül. Szintén magyarul beszélnek, de nem engedik belépni őket az ötös sorokba. A civilek kitárt karokkal választják el az ötös sorokban menetelőket a befurakodni akaróktól. Beszédjelszólányokból veszem ki, hogy ez az első magyar hivatalos, az állam által engedélyezett római zarándoklat a mai Magyarországról a második világ-háború óta. A befurakodni akarók pedig a szabad világ magyarjai: ismerősök, barátok, rokonok, akiket a viszontlátás reménye hozott Rómába. Addig biztatgatták az ötös sorokat a lépcsőn fölfelé, a többieket pedig addig választgatták el a hivatalos nyájtól, hogy végül is a hazaiak eltűntek a bronzkapu mögött, míg a szabad világ magyarjai kint és hoppon maradtak.

Rómában azonban mindent el lehet érni annak, aki várni, mosolyogni és egy kicsit olaszul tud. Addig beszéltem a nemesi gárda tisztjével először semmitmondó dolgokról, aztán Rómáról, a napsugarról — c'è sole! — meg magamról, hogy a végén én is csak fölkerültem a Damasus-udvar nagy kihallgató termébe. Rajtam kívül csak egy öreg házaspár jutott be és hivatalból ott volt Péter Szabó Ferenc a Vatikáni Rádiótól.

Külön székeket hoztak és az utolsó sorban a legszélen leültem. Röviddel a Szentatya megérkezése előtt bevonult a széksorok előtt vagy öt tagbaszakadt «gorilla» és hamarosan megérkezett a Szentatya is

Ijjas kalocsai érsek mondott magyarul egy semmitmondó üdvözlő beszédet. Beszélt a Szent István-évről meg arról, hogy a magyar katolikus egyház mindig a nemzet «megifjodásán» dolgozott. Ugyanakkor a több mint 200 főnyi zarándokcsoportban (8 püspök, 60 pap, a többi világi, közel 80 volt apácával) alig volt 40-50 éven aluli személy. Megifjodásról beszélt és ugyanakkor a magyar püspöki kar hallgatott, mikor megindult 1956 után törvényes alapon a gyermekirtás a magyar anyaméhekben. Becslés szerint közel 2 milliót gyilkoltak le. A magyar katolikus egyház a párttal és kommunista állammal együttműködve tudja, hogy Magyarország első helyen áll a világon az öngyilkosok száma terén. Mindennek ellenére Ijjas érsek folyton visszatérő témája volt — a nemzet megifjodása!

A Szentatya beszédét Ijjas érsek fordította le mondatról-mondatra. Sokszor megszakították nagy tapsal. A szokásos, klasszikus és bölcs pápai beszéd volt minden közvetlen vonatkozás nélkül a pillanat és körülmények drámaiságára. Kicsit sajnáltam ezt a tény.

Néha tapsvihar, imádságszerű hangulat, közös és lelkes éneklés és föltűnt nekem, hogy a velem és mellettem egy sorban ülő 4 férfi meg egy fiatal hölgy se nem tapsolnak sem nem hatódnak meg sem nem énekelnek. Hidegen és mereven figyelnek. Aldáskor keresztet se vetnek. Kezdem alaposabban figyelni az arcukat: valami kifejezéstelen merevség ül a vonásaikon. Elűntek a többiektől. Mintha éreznék, hogy nem ide tartoznak, de vigyázniok kell. Látom, hogy mindnek a gomblyukában ott van az IBUSZ jelvény. Ekkor kezd bennem derengeni és villámgyorsan villan át az agyamon és megértem, hogy kik ezek. Ezek az ávosok. Ezek terelték lent a csoportot ötös sorokban — «po pityorkám», ami a szovjetrendszer klasszikus katonai és

fogoly menetelési formációja — és arcukon űlt az otthoni rendszer cinizmusa.

Mikor a Szentatya beszédjét fordítva, Ijjas érsek ajánlotta a magyar zarándokoknak, hogy hazatérve építsenek egy jó, emberi társadalmat és országot, akkor az öt közül a legfiatalabb a kezét dörzsölve annyit mondott: «Mégis csak jól beszél!» Ez volt az egyetlen megnyilatkozásuk az egész audien-cia alatt.

A kihallgatás végeztével a Szentatya végigment az egész termen, kezét adva vagy megérintve, akit tudott. Mindenki fölállt. Nem tudtam megállni, hogy feljűk ne forduljak és mosolyogva annyit ne mondjak nekik hangosan: «Ugye, Uraim, Önök itt az ávosok!» — Erre a megjegyzésre először ráammeredtek, mint akit tettenértek, aztán tekintetük első-tétült és morogtak rám, mint a kutyák. Szólni emberi hangon nem tudtak. — Állandóan figyeltek a lépcsőn lefelé, a Damasus-udvaron át le a bronzkapuhoz és ki a napfényes Szent Péter-térre, ahol mint annak előtte föl-tűnés nélkül terelték a nyájukat. Ez olyan volt mint egy fáradt, megvert hadsereg.

Még csak annyit tudtam meg, hogy az Allami Egyházügyi Hivatal megszabta, hányan és kik jöhetnek ki minden egyházme-gyéből. Nyilvánosan semmit se hirdettek. Az egyhetes római útért minden résztvevőnek másodosztályon 8000, első osztályon 11000 foritot kellett fizetnie. Az átlagos havi ke-reset odahaza 2000-2200 forint.

Néztem a szökőkutak fehér vízfüggönyén keresztül a buszok felé menetelő zarándok-csoportra és fölnéztem az izzó napon Szent Péter kupolájára s eszembe ötlött a kérdés: Vajon az ördög akarja-e becsapni az Urísten-t, vagy az Úr olyan hosszútürelmű, olyan sok emberit, alacsonyit és közönséget megengedő csak azért, hogy az övéi hitet, bizalmat merít-hessenek a következő darab útjukra?

Hiszek ebben a másodikban.

DARABOS TIBOR

Utazás egykor és most

Az «egykor» szó itt nem jelent valami ködbevesző régmúltat, hanem mindössze csak néhány évtizedet. A «most»-tól a második világháború választja el, amely fenekestől felforgatta a világot és benne az utazás örömét is.

Mert utazni jó. Kikapcsolódást jelent a hétköznapokból, új élmények sorával gazdagítja lelkünket, fokozza tudásunkat és szélesíti világméretűnk. Tudták ezt már a régiek is, de az utazási láz, mint tömegmozgalom, még sohasem emelkedett olyan magasra, mint napjainkban. Világmozgalommá lett.

De utazni tudni kell.

Hogyan is utaztunk «egykor»? A két világháború között, ha elérkezett a nyári szabadság ideje, már készen állt az útterv. A magyar középosztály szerény lehetőségeinek megfelelően józan, reális és tudatos volt ez a terv, de egyben színes és változatos is. Utazása célját nem tetszetős prospektusokból böngészte ki a magyar turista, hanem maga és házasátársa döntötte el, saját igényük és érkező körük alapján, hogy hová irányuljon az utazás. Gondosan kidolgozták úttervüket, napról-napra, sőt olykor óráról-óra.

Milyen izgalmas gyönyörűség volt már maga ez a tervezés is! Térképek, menetrendek, útikönyvek borították az asztalt, különböző elgondolások találkoztak vagy ütköztek, férj és feleség hol összeveszett, hol kibékült, míg végre kialakult a nagy mű, elkészült az útiprogram. Testileg-lelkileg felkészülve a látványokra és minden alaposan elrendezve zavartalanul át tudták adni magukat az út örömeinek.

Mert nemcsak az előirányzott város vagy városok jelentettek számukra élményt, hanem az út maga is: a vonatról eléjük táruló ismeretlen vidékek, változó tájak és települések. Gyakran az útitársak is.

Az anyagiak előteremtése és leggazdaságosabb felhasználása külön gondot és külön örömet jelentett. Tudták, hogy a nemzetközi gyorsvonatokon, mint szerénypenzű magyar turisták, nyugodtan utazhatnak az alacsonyabb kocsiosztályon. Tudták, hogy a szerényebb kategóriájú szállodákban is éppen olyan jól alhatnak, mint a luxushotelekben. És tudták, hogy a drága éttermek nemzetközi főztjénél jobb és olcsóbb a helyi specialitásokat felszolgáló kis vendéglők konyhája. Végül tudták azt is, hogy a városnézés nem sokat ér a gyorsan száguldó autócarról, hanem gyalogosan kell bejárni az ismeretlen városokat, mert csak úgy rögződik meg a látottak képe. Közben elintézték a szálloda-foglalásokat, szótárból összeállított olasz, francia vagy angol nyelvű levél-remekművekben.

A két világháború közötti magyar turisták már régen tudták mindazt, amit az amerikai Arthur Frommer «Europe on \$ 5 a Day» című hasznos és népszerű útikönyvében a második világháború után megírt. Ismerték Európa országaiban az olcsó szállodákat, tudták, hogy a nagy múzeumok a hét melyik napján látogathatók ingyenesen, felfedezték az olcsó egyetemi menzákat, ahol mindenkit kiszolgáltak, és eljutottak olyan helyekre is, ahová az átlagutazó sohasem jut el.

Baedeker vagy más útikönyvet természetesen mindig vittek magukkal az intelligens magyar turisták, de azt csak napi sétáik előtt vagy után, szállodai szobájukban tanulmányozták. Sétáikra nem vitték magukkal. A műemlékeket és egyéb látnivalókat Baedeker nélkül, a maguk szemével nézték és értékelték, sajnálkozva azokon az akkurátus turistákon, akik egy-egy műalkotás előtt állva, nem annak szépségében igyekeztek elmerülni, hanem a Baedeker szövegét böngésztek, és amint meggyőződtek arról, hogy az illető műalkotás valóban ott van, ahol a Baedeker írta, megnyugodva mentek tovább.

Persze jutott idő vásárlásokra is. Ez a feleség ügykörébe tartozott. Turistálkodó honfitársaink többsége különös érzéssel találta meg mindig a legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrásokat. Azt sem lehetett tőlük rossz néven venni, hogy Párizsból apró Eiffel-tornyot, Velencéből kis gondolat, Pisából kis ferde tornyot és Bécsből kis Riesenradot vittek haza emlékül szeretteiknek.

Hazatérés után került sor az úti felvételek kidolgozására, melynek során újra eleve vált az út sok szép emléke, bár a római Traianus-oszlop előtti felvételen Apuka éppen pislogott s a képen csukva van a szeme, viszont az innsbrucki Goldenes Dachl előtt álló Anyuka szája a képen tárva-nyitva van, mert éppen odakiáltott valamit Apukának.

Az út azonban mindenképpen feledhetetlenül szép volt.

Ma nem így kezdődik és nem így folyik le egy külföldi utazás.

Mindenekelőtt óriásivá növekedett a turisták száma. Mindenki utazik, a nagy többségnek szinte mindegy, hogy hová. Szó sincs alapos felkészülésről, egyéni útterv készítéséről. Mindenről a gombamódra megszapordított utazási irodák gondoskodnak. Természetesen elsősorban a saját hasznukra, amit nyomtatékosan hangsúlyoznunk kell. De páratlanul fejlett reklámtechnikájukkal elhítetik az utazásban járatlan átlagutazót, hogy csak őrajtuk keresztül lehet utazni. A tapasztalatlan turista pedig rájuk bízta magát és utazik, amerre viszik.

A reklámhadjárat teljes erővel folyik az újságokban, magazinokban és az óriási méretű színes utcai plakátokon. Ez utóbbiakon, tekintet nélkül arra, hogy melyik országról vagy üdülőhelyről van szó, szinte kivétel nélkül mini-fürdődresszes fiatal nők villogtatják fogorukat, székszepeles pózokban, tengerparti strandon, a háttérben luxusszállók felhőkarcolóival. Ezek a tengerpartok és fürdődresszes démonok a Földgolyón bárhol lehetnek, nincs köztük különbség, unalmasan egyofomák, semmit sem mutatnak az illető ország igazi életéből és jellegzetességéből. A plakátok nézői pedig vágyón bámulják a homokban sütkérező szépségek, valójában hivatásos foto-modellek képeit, abban a tévhitben, hogy a tengerpartokon csak úgy hemzsegnek a csábos fiatal nők, másfajta emberek nem is léteznek, és ha vannak, szóra sem érdemesek.

Ezek a fiatal vampok és lovagjaik a pla-

kátok szerint természetesen mind a partmenti luxusszállókban laknak. Erre utalnak a tengerparti üdülőhelyek színes prospektusai is. Mindegyikben szinte kétségbeejtő egyformasággal ismétlődnek a székszepeles, félmeztelen fiatal nők és a luxushotelek skatulyaépületeinek színes fényképei. Mindegyik országban, mindegyik üdülőhelyen ugyanazt nyújtják ezek a hotelek: elegáns szobát, teljes komfortot, pazar nemzetközi étkezést stb., csak éppen a «genius loci»-nak nem találjuk nyomát egyikben sem. A színes fényképeken egy népfajhoz sem tartozó elegáns vendégek ülnek mosolygó arccal a pazar nemzetközi étterem asztalánál és festői uniformisos pincér hozza nekik a drága, de karakter nélküli fogásokat. Az átlagutazó mindezzel teljesen meg is van elégedve, abban a jóleső tudatban, hogy íme, része van a «nagyvilági» életben.

Ha pedig országot-világot is akar látni, akkor válogathat az utazási irodák kész körutazási programjaiban. Az utazás célját nem a turista belső vágya vagy egyéni elgondolása határozza meg, hanem az utazási iroda nyomtatott programja. És az út során, melyen még a lélegzést is megfizettetik vele, végig kell járnia, minél hajszoltabb tempóban, egy csomó olyan helyet is, amelyet különben esze ágában sem lett volna megnézni.

Repülőtársaságok fennen hirdetik, hogy órák alatt elröptetik a turistát messze exotikus tájakra, gondoskodnak luxushotelről és minden egyéb gyönyörűségről. Ezt valóban meg is teszik, de egy ilyen társasutazásnak alig marad valami emléke a kalandvágyó turistában, hiszen bárhová viszi a repülőgép, mindenütt ugyanolyan luxushotelek és nemzetközi mesterséges világ fogadja, légmentesen elzárva az ottani lakosságtól és annak életétől. Arról nem is szólva, hogy a repülőút alatt az utas semmit sem lát azokból az országokból, melyek felett átrepül. Nincs élménye magáról az útról, ami pedig szerves és elsőrendű fontosságú része az utazásnak.

A mai turisták, különösen a fiatalabbak, valószínűleg azt felelik mindezekre, hogy ma, a holdrakéták korának meggyorsult ütemével lépést kell tartania a turistáskodásnak is. Ma már nincs idő egyéni úttervek készítésére, hosszú vonatozásra és a tájban való gyönyörködésre. Sietni kell. A Louvre gyűjteményeinek megtekintésére csak egy órát engedélyez a társasutazás programja, Rómát pedig egy nap alatt végig kell járni. Mert csak így lehet a társasutazások büszkén hirdetett programjának eleget tenni: «Ön két hét alatt tízenöt országot ismer meg!»

Valóban, ami a száguldást illeti, abban nincs hiba. Suhan a lökhajtásos repülőgép, rohan a rapid-vonat, szeli a hullámokat a luxushajó, az utasok pedig esznek-isznak, táncolnak, flörtölnek, egyszóval azt teszik, amit otthon is megtehetnének, negyedannyiért.

Ez azonban nem igazi turistáskodás. Ma is százszor többet ér ennél bevetődni egy kopott kis chioggiai osteriába és egy üveg tüzes Lacryma Christi mellett hallgatni a pifferari-k canzonéit.

De az elüzletiesedett társasutazások nyájnépe ezekre a helyekre sohasem jut el.

Szent István ünnepség Brüsszelben

A BENELUX-államok és Észak-Rajna-Westfalia magyarságának évenkénti Szent István ünnepsége szokás szerint augusztus utolsó vasárnapján lesz: az idén augusztus 27-én Brüsszelben.

Ünnepi misét és szentbeszédet, továbbá a délutáni díszgyűlésen is beszédet mond

Mindszenty József

bíboros, esztergomi érsek,
Magyarország prímása.

AZ ÜNNEPSÉG PROGRAMJA:

- 1) Délelőtt 11 órakor ünnepélyes nagymise a Jézus Szíve (Sacré Coeur) bazilikában.
- 2) Mise után ebéddió.
- 3) Délután fél 4 órakor ünnepi díszgyűlés keretében Mindszenty bíboros beszéde és más kiemelkedő személyiségek felszólalásai, művészi ének- és zeneszámok, népi táncok. — A félórás szünetben büfé és magyar könyvek árusítása.

Fontos tudnivalók:

- 1) A Sacré Coeur bazilika — hosszúságát tekintve negyedik a világon, s a helybeliek Koekelberg-i bazilikának is nevezik — a város északnyugati részében van. (Nem azonos a székesegyházzal, amely a város központjában található.) Minden helybeli tudja, hogy hol van, s eligazítást tud adni.
- 2) TV közvetítés esetén a templomajtókat bezárják, tehát lehetőleg senki ne késsen el. Igyekezzünk minél előbb helyet foglalni a templomban, mert helybeliek, belgák is sokan eljönnek, s ők is sok helyet elfoglalnak. Lehetőleg a templom közepén levő főoltár előtti hajóban, ott is főleg a jobb oldalon csoportosuljunk; ha ugyanis egy tömböt alkotunk, jobban megy az ének.
- 3) Magyar ruhában jelenjenek meg azok a fiatalok, akik ilyenrel rendelkeznek. A pap-ság bevonulása alatt sorfalat alkotnak, majd a mise közben a szentélyt veszik körül. A felajánlás alkalmával a kenyeret és bort magyar ruhás fiatalok viszik az oltárhoz, illetve olyanok, akik az idén voltak első-áldozók, vagy az idén járultak a bérmálás szentségéhez. — Csoportok hozzák magukkal magyar zászlóikat.
- 4) A szentmise énekeit és szövegeit, az étkezés és díszgyűlés helyét, ill. részletes programját, vázlatos térképpel együtt füzet-alakban kinyomtatjuk. Ilyen füzetet kiki kaphat majd a lakóhelye szerint illetékes magyar lelkésztől.
- 5) A szentmise előtt és közben magyar nyelvű gyóntatás is lesz. A gyónni, ill. áldozni szándékozók mégis igyekezzenek gyónásukat a lakóhelyükön elvégezni, hogy a gyónás miatt ne kapcsolódjanak ki a miséből és énekből.
- 6) Vonattal érkezők — bármelyik irányból jönnek — az Északi Pályaudvaron (Gare du Nord) szálljanak le. A pályaudvar főbejárata előtti taxiállomásnál és villamosmegállónál nemzetiszínű karszalagos irányítók adnak útbaigazítást 3/4 11-ig. A közelben levő Place Rogier nevű tértől a 19-es villamos visz az onnan már látható, de mégis elég messze lévő bazilikához.
- 7) Akik ebédet igényelnek, szíveskedjenek ezt e sorok kézhezvétele, ill. olvasása után lehetőleg azonnal jelezni (pl. levelezőlapon) a brüsszeli magyar lelkésznek. (Cím: B-1050 Bruxelles, rue de l'Arbre Bénit 125; telefon: 02-48 53 36.) Aki ezt elmulasztja, annak nem tudunk ebédet biztosítani. Egy adag ára előreláthatólag 80-90 belga frank lesz. (Ennek megfelelő más pénzzel is lehet fizetni.) — Helyet biztosítunk azoknak is, akik magukkal hoznak ételmezt, de büfé ezeknek is rendelkezésükre áll.

Szeretettel vár mindenkit a rendezőség és a brüsszeli magyarság!

RÉSZLET EGY KÖRLEVÉLBŐL

Mindszenty József bíboros-prímásról írt beszámolóját az egyik frankfurti lap ezzel a mondattal fejezte be: Ugy látszik, emberi nagysága a szenvedések elviselésében rejlik.

Bambergben és itt is mindig közelében voltam és figyeltem megtört alakját, lestem szavait és próbáltam meglátni és megtalálni emberi nagyságának titkát. Úgy érzem most, hogy a lap eltalálta az igazságot: emberi nagysága a megismert igazság mellett való ta-

núságtétel az egész étellel. Ahogy maga egyszer kifejtette: «Allok Istenéti, Egyházéti és Hazáért!» Ez az «állás» minden fenyegetettségben, meghurcoltatásban és számkivetettségben a megtörhetetlen akarat, mely az egyszer helyesnek és igaznak talált elvért életével szavatol, — ez a titka emberi nagyságának.

Az ünnepeltetést is — úgy éreztem — úgy viseli el, mint a huszónhárom év szenvedését. Soha nem láttam felcsillanni szemében az örömmel, a tetszésnek a fényét, mikor neki szólt a szó és taps, Tudomásul vette, de mind-

Az ünnepséggel kapcsolatban

a következő komünikét juttatuk el a belga és holland hírközlő szervekhez:

«A BENELUX-államokban működő magyar katolikus misszió vezetősége a Szent István ünnepség és Mindszenty bíboros fogadásának előkészítésére bizottságot szervezett. Ez 1972 május 26-án tartott ülésén — amelyen Msgr. Emile Dejardin, a belga püspöki kar megbízottja elnökölt — a magyar protestáns misszió vezetőivel egyetértésben az alábbi nyilatkozat közzétételét kérte:

A magyar nép most ünnepli első királya, Szent István és a magyarországi kereszténység születésének 1000. évfordulóját.

A BENELUX-államok és Észak-Rajna-Westfalia magyarsága évenkénti Szent István ünnepségét szokás szerint augusztus utolsó vasárnapján tartja: az idén augusztus 27-én Brüsszelben, s a jubileumra való tekintettel a szokottnál is ünnepélyesebb keretek között.

Az említett országok területén ma is sok ezer magyar él. Nagy részük a magyarországi kommunista uralom miatt volt kénytelen elhagyni hazáját, de e nyugati országokban megtalálta boldogulását.

A magyar nép külön hálával tartozik Belgium és Hollandia népének, mert kb. 30.000 magyar gyermeket fogadtak be és neveltek az első világháború után, amikor Magyarország területének kétharmadát elveszítve rendkívül nehéz gazdasági helyzetben volt. A második világháború után ismét számos magyar gyermek talált itt otthonra a Caritas Catholica segítségével. A magyarok most használják fel az alkalmat hálájuk kifejezésére, amikor Szent István ünnepségüket Európa fővárosában, Brüsszelben tartják.

Maga Mindszenty bíboros, Magyarország prímása jön Belgiumba, és augusztus 27-én délelőtt 11 órakor ünnepi misét celebrál a brüsszeli Szent Szív (koekelbergi) bazilikában. Ez alkalommal személyesen fogja kifejezni a magyar nép köszönetét.

Erre az ünnepi misére a magyarok mindenkit szeretettel várnak!»

P. SALAMON LÁSZLÓ
magyar lelkész

járt el is háritotta. Mintha mondta volna: minden csak kegyelem s ebből a kegyelemből vagyok, ami vagyok.

Beszédeiben sem keresi a tetszést, nem beszél magáról, a szenvedésekről, megaláztatásokról, nem lázad és nem vádol, csak egyszerű és érthető régi és mindig új isteni igazságokat hirdet és példáz. Azokat, amelyekért helytálló életével és amelyeket ma is egyetlen igaz útnak tart népe és az egész világ számára.

Igy látom őt és hálát adok az Istennek, hogy nekünk adta. Személye biztosíték, hogy Isten nem hagyott el és szeret minket. Benne van egyházunk, nemzetünk becsülete, hűsége Krisztushoz és ezeréves múltunkhoz.

AMBRUS SZANISZLÓ
magyar lelkész

Egy nagy magyar humanista emlékezete (Vitéz János halálának 500-ik évfordulójára)

A magyarság történelmi hivatásából adódó, kereszténységet védő szerepe hozta magával, hogy nálunk állam és Egyház egymással szorosán együttműködve küzdött a nemzeti létért s ezért találjuk az Egyház főpapjait a közélet minden terén, fontos állami vagy politikai szerepekben, sőt a csatatereken is, mint pl. Mohinál vagy Mohács mezején, amikor lét és nemlét kérdése forgott kockán. E kiváló főpapok sorába tartozik Zrednai Vitéz János esztergomi érsek is, akinek ez évben van halála 500-ik évfordulója.

Vitéz János 1408 körül született a horvátországi Zrednán, innen a Zrednai előnév, s a zágrábi püspökségben lépett az egyházi rendbe. Tanulmányait olaszországi főiskolákon végezte, azon a földön, ahol a renaissance és humanizmus név alatt ismert új szellemi mozgalom már teljesen kibontakozott. Innen, a művészetek klasszikus hazájából hozta magával az új szellemi irány iránti lelkesedést, mely a szenvedélyességig fokozódott abban a törekvésében, hogy az antik kultúrában gyökerező műveltséget és művészetet a honi talajban is meggyökereszteti. Erre lehetőséget nyújtott neki rendkívüli tehetsége és a ranglétrán való gyors emelkedése. 1443-ban került a királyi udvarba, ahol mint jegyző, majd mint titkár Zsigmond, Albert és Ulászló királyok, valamint Hunyadi János kormányzó alatt tevékenykedett. 1445-ben Hunyadi János, akkor erdélyi vajda, de már európai híró törkverő hős előterjesztésére IV. Jenő pápa a legrövidebb időn belül kinevezte váradi püspökké. Ezzel a ténnyel megnyílt előtte az út a nagyobb távú közéleti szereplés felé, amit a kiváló főpap nem is késlekedett kiaknázni és nemzete számára hasznosítani, mint államférfi, humanista és stílusművész.

Az államférfi

Vitéz János közéleti szereplése szorosán összefügg Hunyadi Jánossal és a Hunyadi családdal ápolta benső barátsággal, mely még a királyi udvarban szövődött a két nagy férfiú — a jövődó katonai géniusz és a klasszikus műveltségű európai szónok között: a legnemesebb és legáldásosabb kapcsolat, egészen a halálig tartó, amilyen csak kölcsönös vonzalom és nagybecsülés alapján, továbbá rendkívüli elhivatottság és egymásraturalság tudatában fakadhat. Barátságuk az egyéni érzelem és érdeklődés határain túl messze országos viszonylatban is a legszorosabbnak, igen gyümölcsözőnek bizonyult s a nagy történelmi időknek alakító tényezőjévé lett. Így érthető Bonfini megjegyzése Mátyás királlyal kapcsolatban Vitézről, mint «az atyai barátok fejedelméről. T. i. az ő irányítása mellett történt a Hunyadi fiúk, László és Mátyás nevelése, «akikre nem kis várakozással tekintett egész Magyarország». (Turóczi: Chron. Schwandtnernél, I. k. 274.)

A Hunyadi házzal való barátság sugalmazza legtöbb közéleti ténykedését, hiszen ekkor már Hunyadi János neve egyet jelentett a nemzeti létet pusztulással fenyegető török

veszedelem diadalmas elhárításával. Ezért veti latba minden tekintélyét, hogy Hunyadi a királytalan időben kormányzóvá választassék, s ennek halála után ő örökölje a két Hunyadi fiú fölött, ő tárgyal Podjebráddal Mátyás kiadatása ügyében s dolgozik a nemzeti párt kebelén belül az ifjú Mátyásban a nemzeti királyság diadalra juttatása érdekében. A Hunyadiak halála emeli őt viszonzásképpen mind magasabbra, már 1453-ban a királyi kancellár magas állásába, majd 1465-ben az ország első zászlós urának, az esztergomi primásnak székébe.

Csak természetes ezek után, hogy Vitéz mint főpap s európai híró szónok s mint elsőrangú diplomata, ott van minden országos megmozdulásban. Ő tárgyal III. Frigyes német királlyal a Szent Korona és gyermek László kiadatásáról, ő üdvözli a Frigyes kezéből 1452 őszén kiszabadított V. Lászlót díszes magyar küldöttség élén Bécsben ékes beszéddel s képviseli az országot 1455 tavaszán a bécsújhelyi birodalmi gyűlésen, melynek feladata az lett volna, hogy egy törökellenes koalíciót hozzon létre. Vitéz hatalmas beszédben vázolja a magyarság érdemeit, mely bőven áldozott «vért és verítéket»... «mindezeidig nem élvezte mások jótéteményeit, hanem inkább másokat részesített a védelem biztonságában, megsebezte magát, mikor másokat oltalmazott.» A végén a nem régen római császárrá koronázott Frigyeshez appellál, vegye kezébe a «császárhoz méltó ügyet» és váltsa valóra «császári készséggel és bátorsággal» a népek »reményeit. Mint tudjuk, e koalíció nem jött létre, Magyarországnak szinte teljesen egyedül kellett viselnie a török elleni küzdelem terhét s egyedül vívta ki egyik legnagyobb diadalát Nándorfehérvárnál 1456-ban Mohammed hatalmas serege fölött.

A politikai koncepció, mely Vitéz államférfiúi ténykedését irányítja, táplálja, ösztökéli, teljesen azonos a nagy Hunyadi Jánosnak politikai célkitűzésével, melyet a nagy hadvezér a rigómezei csata előtt katonáihoz intézett szavaival így fogalmazott meg: «Ves-sétek vissza a mohamedánságot a Hellespontuson túlra!» Ebből a vezérelvből Vitéz nem engedett s ez okozta élete tragédiáját. Mikor látta, hogy Mátyás király a török helyett inkább nyugati politikát folytat, belekeveredett egy király ellen szőtt összeesküvésbe. Az összeesküvők a lengyel király fiát, Kázmért hívták meg a trónra. Mátyás király egykori jótévedőjével szemben erélyesen lépett fel, Vitézt fogságra vetette, majd az egi érsek felügyelete alá helyezte. A szégyen és bánat hamarosan sírba vitte: Vitéz 1472 aug. 9-én hunyt el.

A humanista

Bár Vitéz János, mint politikus és diplomata, elsőrangú nevet szerzett magának, ő mégis inkább mint humanista él a köztudatban. És nem ok nélkül. A humanizmus és renaissance szellemét ő honosította meg Magyarországon elsőnek. Az ő hatására még

Hunyadi János is érdeklődni kezd az új irány iránt s V. László király mint tudománykedvelő fejedelem mutatkozik be egyik levelében. A királyi kancelláriában pedig a humanista irodalom több kedvelője és művelője volt alkalmazva. Az új szellemi mozgalom igazi központja azonban Vitéz *váradi püspöki udvara* lett, «melynek sugara az egész országra fényt árasztottak». Váradi valósággal a külföldi tudósok Mekkája lett, ahova Olaszországból, Cyprusból, Lengyelországból, stb. jöttek híres írók és tudósok. «A püspöki udvarban — írja egyik történészünk — mintegy akadémiai élet folyt. Az írók felolvasták dolgozataikat, melyek bírálat tárgyát képezték. Irodalmi és tudományos kérdések megvitatása napirenden volt» (Fraknoi). Az egyik pápai követ, Miklós modrusi püspök, levélben emlékezik meg «arról a boldog és felejthetetlen térről, melyet Váradon, nagyszámú tudós férfiak társaságában, sokat időzve a gazdag könyvtárban, derűsen és kellemesen eltöltött.» Egy másik író pedig a váradi irodalmi körről adott leírását azzal zárja be, hogy «képzelni sem lehet magasabb és szentebb társaságot, mint azt, mely ott együtt volt».

A tudományos életnek, mely Váradon folyt, egyik tényezője a *püspöki könyvtár* volt, Mátyás későbbi híres Korvina-könyvtára mellett az első az országban, melynek gyarapításán Vitéz nagy buzgalommal fáradozott. A leghíresebb s legjobb másolókat és miniatúr-festőket foglalkoztatta, köztük a florenci Bisticci Vespasiant. «Olaszországban s másutt kerestetett könyveket, amit pedig készen nem talált, azt leíratta. Költséget nem kímélt, csak arra nézett, hogy a könyvek szépek legyenek; úgyhogy könyvtárából kevés latin könyv hiányzott», — írja a fentemlített olasz miniatúra-festő.

Abban is renaissance-hatást kell látnunk, hogy Vitéz János a *csillagászat* is behatóan foglalkozott. Váradon csillagvizsgálót állíttatott föl s azt a híres Peuerbach bécsi tanár-csillagász útmutatásai szerint szereltette fel, kívül levelezésben állt.

A reneszánsz divat vele együtt vonult be az esztergomi királyi, majd érseki várba is: Vitéz a horoszkop-szobát és az erények szobáját rendezi be, telehintve azok falait és mennyezetét tipikusan olasz reneszánsz fal-festményekkel.

A humanista Vitéz nevéhez fűződik a *pozsonyi egyetem* (Academia Istropolitana) létrejötte, melyet II. Pál engedélyével és Mátyás király megbízásából alapít 1467-ben. Kora leghíresebb tudósait igyekezett megnyerni az új főiskola számára, köztük az asztrológus Regiomontanus-Müller Jánost, a krakkói Ilkusz Márton csillagászt és az egyházjogász Gattust. A tanítás súlypontja az egyetemen a görög nyelv és természettudományok művelésén volt. Vitéz halála után az egyetem hanyatlásnak indult, míg a Mátyás halála utáni zavarok véget vetettek pár évtizedes életének.

A bécsi dóm Szent István-ereklyéje

A bécsi egyetem megalapításával és a dóm újjáépítésével nagy érdemeket szerzett IV. Rudolf osztrák herceg — a kor szokásának megfelelően — ereklyék szorgalmas gyűjtésével is fokozni kívánta a Mindenszentekről elnevezett új temploma tekintélyét. Még 1360-ból származó levelében az ereklyék tiszteletére hívta fel a figyelmet, amelyeket a szeretet és kegyelet lelkiületétől vezetett tartunk tiszteletben, hiszen ezek eszközeik voltak a szentség fokára emelkedetteknek, Krisztus élő tagjainak és a Szentlélek templomainak: *a szenteknek*. Amikor pedig 1365-ben a vártemplom káptalanját (amelynek tagjai évenként 200 magyar dukátot kaptak fizetésül) az új templomba helyezte, az egyház kincseinek és ereklyéinek őrzésére és gondozására *custos-t* rendel, aki helyettesével együtt köteles az ereklyék tiszteletével összefüggő teendőket (leltárvezetés, liturgikus könyvek gondozása, körmenetrendezés, stb.) ellátni. A káptalan két tagja ma is viseli e tisztet, amelyhez az is tartozik, hogy február 16-án, újabban nov. 5-én a tiszteletre kihelyezett ereklyék előtt ünnepélyes szentmisét mutatnak be.

Az ereklyék a Kereszt- vagy Erdélyi-kápolna helyiségében

IV. Rudolf és utódai a drágakövekkel díszített ereklyéket — főleg bizánci mintára — finomművi foglalatokba, tartókba, ún. reliquiariumokba helyeztették és őrzésükre végül is a mai Kereszt-kápolna (a középkori

A szónok és stílusművész

Vitéz János önálló munkát nem írt. Tudományos hírnevet *szónoklatai*, valamint politikai és diplomáciai *levelei* szereztek neki, mely utóbbiakat nagyrészt Hunyadi János és fia nevében írt a királyi kancelláriában. Ezeket a leveleket Ivanics Pál, egy volt kancelláriai alkalmazott, gyűjtötte össze már 1451-ben, és pedig azzal a céllal, hogy iskolapéldája legyen az elegáns latinságnak és udvari stílusnak. Vitéz igazi nagysága azonban, mint stílusművésznek, szónoklataiban volt. Ragyogó szónoki előadásáról a másik nagy humanista, Aeneas Piccolomini, a későbbi II. Pius pápa, mindig a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg. Vonatkozik ez elsősorban a híres bécsújhelyi beszédjére, mely később a külföldi iskolákban, mint az ékesszólás mintája, tanítás tárgyát képezte. Vitéz egyik, V. László nevében írt leveléről ezt a megjegyzést teszi: «Tartalma, ereje és dísze a te művednek hirdeti.»

Vitéz János ragyogó pályafutását s emberi nagyságát, habár a szokásos humanista hízélgésszel is, talán Galeotto Marzio fejezi ki a legjobban abban a levélben, melyben «De homine» című munkáját neki ajánlja: «Ennek a könyvnek, mely az embert tárgyalja, leg-hivatottabb birtokosa te vagy, az emberek legkitűnőbbike. Az egész világon végig tekintve, senkit sem találtam, akit veled egy sorba helyezhetnék.»

VECSEY LAJOS

Erdélyből ideszármazott jötevőiről, a Siebenbürger-családról Erdélyinek is nevezett szentély) fölötti, ún. Schatzkammerkapelle-t rendelték.

A dóm ereklyetárának egyik legművészibb tartója *Szent István királyunk jobb alsó karcsontját őrzi*. Hazai forrás szerint a templom regényes módon jutott a birtokába. Az ereklyét Albert magyar király (1437-39) özvegye, *Erzsébet királyné* (Zsigmond császár és magyar király leánya) hozta magával igen kalandos és veszélyes körülmények között a Visegrádról elorzott szentkoronával együtt. A karcsont-ereklyét V. (Posthumus) *László király* utólagosan meghagyta a bécsi káptalan birtokában. Az ajándékozás évét nem ismerjük, de az 1467-i leltár szövege egy *Toller György* nevű, a mai Leopoldstadt egykori területén lakó tehetős polgárt említ, aki szent királyunk ereklyéjének díszítését végeztette.

Az első ereklyetartók

A dóm leltárai pergamenre írva tartalmazzák az ereklyék felsorolását a 14. század végétől kezdődően 1502-ig, amikor az első nyomtatott és illusztrált leltár megjelenik. Ez a hitvallók ereklyéi között szent Istvánét is bemutatja egy toronyszerűen kiképzett ezüst monstranciában, a függőlegesen beleillesztett, kb. 26 cm hosszú karcsonttal. Az ereklyemutatót felül egy, ezüst jobbkézben tartott korona zárta le. Súlya — az akkori mérték szerint — 12 márka és 10 lat volt. A képhez mellékelte szöveg utal szent királyunkra: «*Ain Silbrein mostrandt darinn sand Steffan des kunigs von Hungern arm.*»

Az ismétlődő szorongattatások, amelyeket Ausztria a törökök és franciák részéről elszenvedett, a templomok és kolostorok kincstárait, ereklyedíszeit is nagyon megritkították. A bécsi dóm ereklyéi megmaradtak ugyan, értékes foglalatok és díszek azonban a templomi ezüsttárgyakkal s liturgikus eszközökkel együtt beolvastásra és értékesítésre kerültek a hadiköltségek fedezésére. Az ereklyéket az ilyen események kapcsán egyszerűbb foglalatokkal látták el. Kivételt a nevezetesebb ereklyékkal tettek. Így érthető, hogy Pray György SJ történetíróknak a Szentjobbról írott művében (1771) is szereplő bécsi szent István-ereklyetartó 1666-ig az eredeti leírás szerint szerepel. Az 1723, 1750 és 1779 évek leltárai az ereklyét valószínűen egy másik, már megaranyozott ezüst, csúcsíves monstranciába foglalva írják le, amelynek megújítása 1722-ben történt. Az ereklyét felírással látták el: «*De Brachio S. Stephani Hungariae Regis*». Az ereklyemutatót — feljegyzések szerint — *Sumerau Jakab*, a bécsi dóm kanonokja, a kincstár öre saját költségén újjátarta meg. A reliquiarium 8 márkát, 11 latot és 2 1/2 ötödöt nyomott s a rajtalévő gyöngyök súlya 1 lat volt. Rajzát közli Simon Máté magyar pálos történetíró a szent István-ereklyéről 1797-ben kiadott munkájában.

Az 1848-i reliquiarium

A dómkincstár 1798-i leltára már nem említi a szent király ereklyéjét, minden bizony-

nyal azért, mert a kötelező ezüstbeszolgáltatások miatt ezt az ereklyét is megfosztották díszes foglalatától. Az ereklye további sorsáról részletesen tájékoztat dr. Salzbacher József dómkanonok, kincstárörnek 1849-ben nagy gonddal összeállított kézírásos leltára. Eszerint ő a többi nevesebb ereklyékkal együtt szent István karcsontját is, 1847 július 28-án a bécsi vizitációs-apácák zárdájába vitte, hogy kérésére az ereklyék méltó foglalatáról és díszítésükről illő gondoskodás történhessen. Az egyik francia nővér, *Sr. Françoise Madeleine Berchet*, újoncmesternő vette nagy tisztelettel gondjaiba a szent király ereklyéjét. Ezt piros bársonypárnára erősítve, gyöngyökből összeállított koronával, karddal és jogarral ötletesen díszítette, majd egy ovális kristályüvegbe illesztette. A külső ereklyetartó diófából készült szekrény formát mutatott. Mindezt a kolostor előljárójának ajándékként tünteti föl a ház francianyelvű krónikája. A zárda magyarszármazású nővéreinek és ugyancsak szépszámú magyar intézeti növendékeinek nagy lelki örömeire szolgált első szent királyunk e jelképes látogatása a tiszteletreméltó falak között. Scitovszky hercegprímás személyes kérésére 1861-ben — a házi krónika szerint — ugyancsak itt javították a koronázási palástot.

A mostani ereklyetartó

A karcsont-ereklye mai foglalatok későbbi eredetű. Jötevők bőkezűsége tette lehetővé, hogy az ismertebb, jelentősebb szentek földi maradványait díszesebb, művészibb ereklyetartók foglalják magukba. Az 1890-es évek elején *dr. Hermann Zschokke* kanonok, az ereklyekápolna öre, a későbbi segédpüspök kérésére a szent István-ereklye számára *Julius Hermann*, a dóm művészi érzékű építész egy, a rokokó ízlés bécsi, harmadik korszakát jellemző modorában új ereklyetartót tervezett és azt *Franz Pawlas* neves bécsi ötvösmester készítette el. Az aranyozott bronzból készült négyoldalú szekrény tetején, középen a magyar szentkoronának nagy vonásokban kidolgozott hasonmása látható. A kb. 20 kg súlyú reliquiarium befelé ívelt lábakon nyugszik, a vastag üvegfalakat befoglaló kereteket hullámosvonalú cirádák és kagylómotívumok gazdag sora díszíti, amelyek közepét mindenütt kisebb-nagyobb színes üveggolvók teszik. A lesimított szegélyeken virágfűzék díszlenek. A karcsont-ereklye díszeti változatlanul még 1848-ból valók a felírással együtt: «*De Brachio S. Stephani Hungariae Regis*», «*Szent István, Magyarország királyának karjából*».

Megható és nemes feladat foglalkozni a szigorú és erőskezű fejedelem, a kegyes és jószívű király karja sorsának történetével. Meggyőződésünk, hogy a Szent Jobb utat mutat s a Szent Kar oltalmaz ma is, kereszténységünk és magyarságunk önzetlen szolgálatának az útjain.

dr. CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ

Ne felejtsetek, hogy drágagyöngyök vagytok — figyelmeztette a bíboros-prímás Kastlban az ifjúságot

1945 október 14-én, egy héttel az esztergomi székfoglaló után, Mindszenty József hercegprímás a Bazilika előtti téren Budapest ifjaihoz és leányaihoz beszélt. Ezen a napon országos ifjúsági napot rendezett az Actio Catholica igazgatósága és ifjúsági tanácsa. A fővárosi ifjúsághoz az új hercegprímást hívták szónoknak és ő többek közt az alábbi gondolatokat fejtette ki a sok tízezerre tehető hallgatóság előtt:

Embererdőt látok magam előtt fiúkból és leányokból, akik érzik már az élet viharát... Ez az ifjúság a nemzeti élet májusi tavasza, büszkesége a szülőknek, féltő gondja a nevelőknek, féltett reménysége az Egyháznak és a magyar Hazának... És mikor a gazda tavasszal kimegy a mezőre és maga előtt látja a ringó aranyvetést, és amikor a gyöngyhalász belegondol és belénéz a tenger mélységébe, ugyanazt érzem én most a magyar ifjúság, kedves gyermekeim láttán.

A németországi magyar gimnáziumban, ahol június 15-én a bíboros most először találkozott a magyar ifjúsággal, lényegében ugyanazt mondta, amit Budapesten első találkozásával mondott a magyar ifjúságnak. Burg Kastlban felhívása így hangzott:

«Ifjúság, értsd meg, mi vagy! Értsd meg, mi a rendeltetésed... Ne felejtsetek el soha, hogy drágagyöngyök vagytok és a szenvedés viharában történik életbe-indulástok!»

Mindszenty bíboros különben azzal kezdte beszédét, hogy «kívánva-kívánta látni» Burg Kastl-t, a magyar ifjúságnak fellegetvárát, ahol gondos nevelők érlelik az aranyvetést és drágagyöngyöket a nemzeti jövő számára. Sok minden mondanivaló igyekezett a nyelvére, de a legfontosabbnak a következőket tartotta: Legyen a magyar ifjúság hú Szent István örökségéhez, kövesse az Isten által melléje adott szülők és előjárók útmutatását és értékelje és szeresse a tisztaságot.

Aztán a szomorú sorsú hazáról beszélt, melynek nagy előnyére lett, hogy Szent István útmutatása szerint felvette a kereszténységet. Ezzel a ténnyel lett egyenrangú társa az európai népeknek. «Különös ennek a magyar népnek a történelme. Jártunk mi már őseinkben errefelé. Pogányságunkban hibákat is tettünk; talán itt-ott el is túlozzák a krónikáirók, talán össze is tévesztenek bennünket a hunokkal, avarokkal. De volt itt egy kereszténységre lépés is a mi népünkben Szent István királyunkkal, aki Európa és a világ első «szent király»-a az egyháznak a szenttéavatásában. Nagy Konstantin, Nagy Károly nagyok voltak, de nem lettek szentek az Egyház ítéletében.»

Azután a bíboros áttért beszédében arra, hogy voltak nehéz dolgok, súlyos sorscsapások a magyar nép történetében. «Néha-néha lehangel bennünket ez a magyar sor, de még bízunk az isteni Gondviselésben, hogy történelmi feladatunknak eleget tehetünk». Rámutatott arra, hogy ebben segítik a magyar ifjúságot a magyar szentek égi közbenjárá-

sukkal, itt a földön pedig a keresztet hordozó, áldozatos szülők és jelentős «áldozattal a német szövetséges állam és mellette Bajorország a régi magyar történelem kicsengésével, amikor Boldog Gizella bajor királylány öltöztette a magyar templomokat és amikor a nagy abszolútizmus keservei után jött a bajor Erzsébet és odaállt vigasztalónak és közbenjárónak a magyar nép érdekében.»

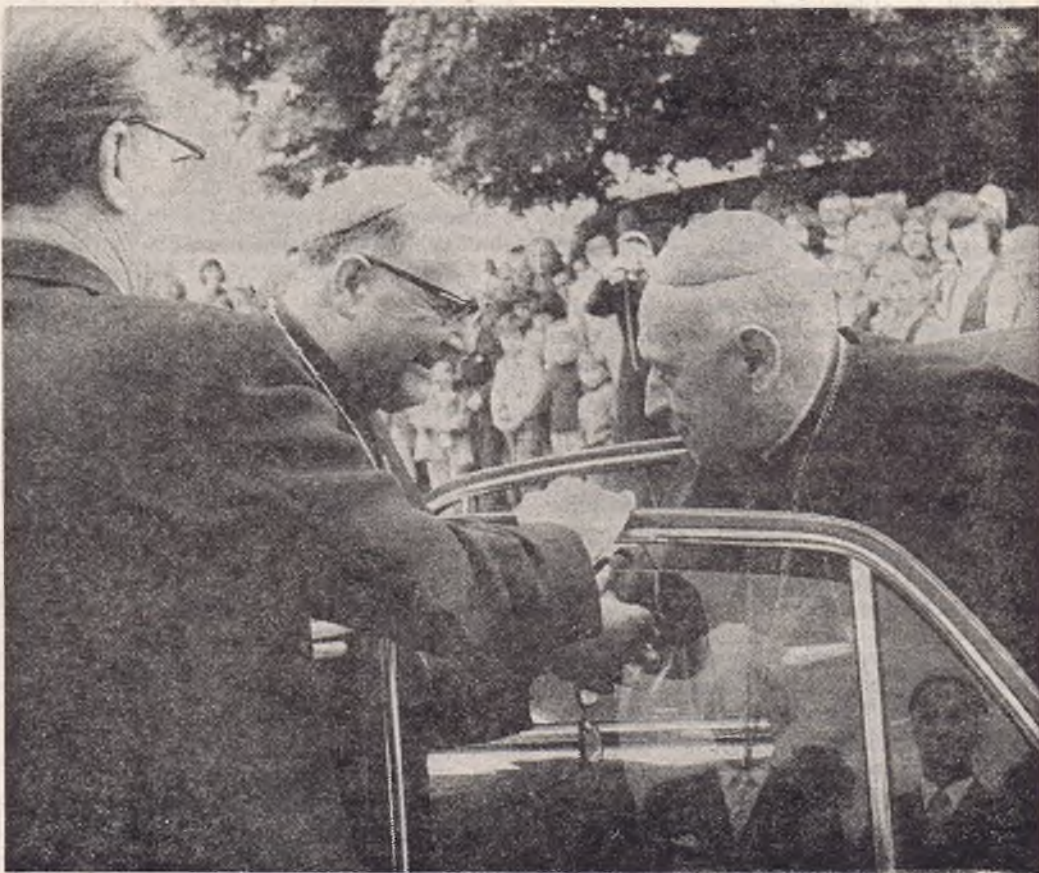
Valóban a bajor állam és a bonni szövetséges kormány állandó és nagylelkű támogatása nélkül nem lehetne fenntartani ezt a népes és magas színvonalon álló intézetet, amint ezt Mgr. Dr. Adám György és Harangozó Ferenc igazgató beszámolója megmutatják. De beszámolóikból és jelentéseikből, melyeket Mindszenty bíboros már korábban kézhez vett, az is kiderül, hogy a szülők és a magyar társadalmi szervek támogatása és áldozata se csekély. Ezért buzdította az ifjakat és leányokat a bíboros a szülők példájának a követésére, «akik gondokkal, keresztetekkel vannak tele, de gondolnak gyermekeiknek a nevelésével és a magyar szellemben és hagyományban való megtartásával».

Beszédét így fejezte be: «En most csak a magyar történelem egy-két lapját tártam ki nektek. De kibontom a magyar történelemnek a zászlóját, melyet most a cserkészek hoznak elém. Megáldom és ráírom számotokra a magyar történelem tanításait: Ifjúság, értsd meg, mi vagy, értsd meg, mi a rendel-

tetésed: a magyar szellemnek a magyar szentek útmutatása nyomán legyetek odaadó követői életetek utolsó pillanatáig!»

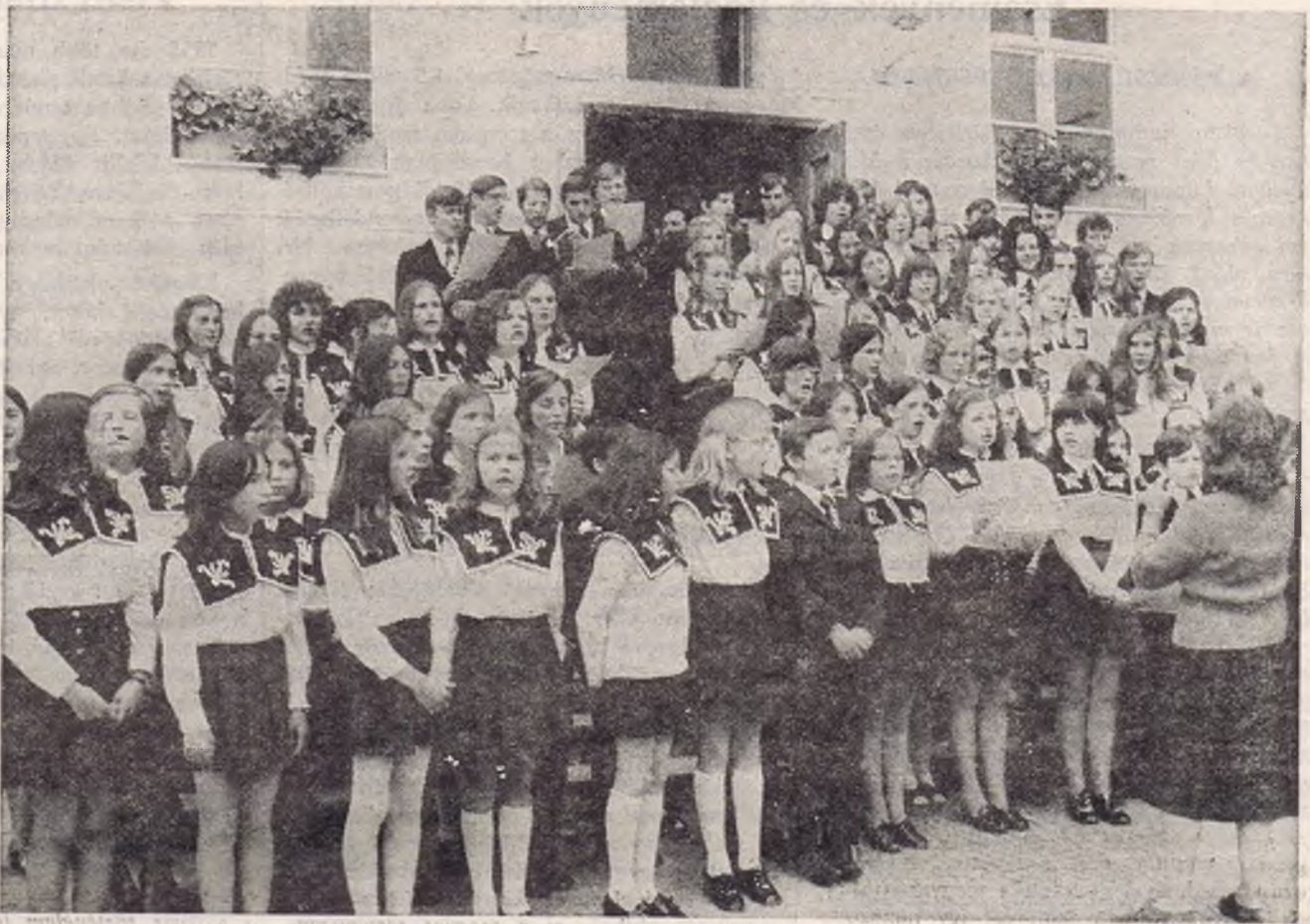
Az ifjúság köszöntése

Mindszenty bíboros június 15-én a szentmisén szölt a gimnázium növendékeihez, akik utána díszgülesen köszöntötték és fogadták meg neki, hogy Szent István eszményeihez hűen akarnak ragaszkodni. «Mi — mondotta egyik szónokuk — az egész magyar ifjúság hangja szeretnénk lenni, határokon belül és határokon túl. Azé az ifjúságé, amely előtt szándékosan vagy elferdítették, vagy elhallgatták Mindszenty József, Magyarország bíboros-prímásának történelmi szerepét. Hiába, mert mi tudjuk, hogy Mindszenty József a magyar nép igazi és legnagyobb ma élő fia. Mi tudjuk azt is, hogy 30 éves főpapi múltja, amelyből 25 évet vagy börtönben vagy fogságban töltött, a magyar szabadság, sőt a népek szabadságának a szimbóluma lett. Mély hálával köszönjük az isteni Gondviselésnek, hogy Mindszenty Józsefet adta nekünk, hogy annyi küzdelem és szenvedés után, 80 évvel a vállán, lélekben teljesen töretlenül megtartotta Őt nekünk. Ez a 80 év a magyar történelem legnehezebb évszázádra esik. Két vesztett háború, teljes elszegényedés és a legvégén népiünk lelkének teljes guzsbakötése. Nemzetünk e nehéz küzdelemben Mindszenty neve töretlen, tiszta fényvel

Mindszenty József bíborost megérkezésekor Mgr. Aloysius Brems eichstätti megyéspüspök fogadja a gimnázium bejárata előtt

A kastli magyar
gimnázium énekkara
Kölczé Éva ének- és
zenetanárnő
vezetésével az iskola
bejárata előtt
köszönti
Mindszenty József
bíborost

ragyog és fog ragyogni majd akkor is, amikor azok neve, akik őt el akarták örökre némitani, már régen elenyészett.»

Az ifjúság képviselői, Fischer Imre és Kosztolányi Judit, ezután emlékezetbe idézték a bíboros küzdelmes életét és akkor így végezték köszöntésüket: «Csodálatos ez az élet és egy régi keleti mondás szerint azt bizonyítja, hogy az Isten ujsa görbe vonalakra is egyenesen ír. Mi most lélekben megragadjuk ezt a jószágos atyai Kezet és gyermeki hálával megcsókoljuk azt. — És nem csüggedünk.»

A díszgyűlés

Tulajdonképpen az iskola fennállásának 15. évfordulója megünneplése alkalmával hívta meg az igazgatóság Mindszenty bíborost Kastl-ba. Rajta kívül jelen voltak az állami és tanügyi hatóságok Dr. Emmering Regierungspräsident és Dr. Schmatz állami titkárral az élen. Dr. Emmering Mindszenty bíborost, mint az egyetemes egyház és szabad világ kiemelkedő szimbólumát üdvözölte, aki «nemcsak szembenézett a terrortal, hanem ellenállt az erőszaknak és ezért szenvedett». Beszédében még kiemelte, hogy a magyar gimnázium «egy szabad darabja Magyarországnak és végvára a keresztény magyar kultúrának.»

Mgr. Dr. Ádám György a díszgyűlésen emlékezett azokról a nehéz évekről, mikor a magyar gimnáziumot csak szerény keretek között lehetett működtetni. 15 évvel ezelőtt a bajor kormány megértő támogatásával költözhetett be a magyar ifjúság a Kastl-i várba. A szövetséges kormány és a bajor hatóságok támogatásával azonban az iskola anyagi, személyi ügyei egyre javultak s ennek követ-

keztében az intézetet derék tanári kara egyre magasabb színvonalra tudta emelni. Személy szerint köszönetét fejezte ki ezért a nagyszámban jelenlévő hivatalos személyiségeknek. A beszámolóból persze látszott az is, mennyi rátermettséggel, fáradsággal biztosította Mgr. Ádám az iskola fenntartását és fejlődését az iskolabizottság élén. Ezért Dr. Harangozó Ferenc igazgató mondott Dr. Ádám Györgynek köszönetet és Mindszenty primás is kifejezte neki főpásztori elismerését.

A díszgyűlésen meglehangú, értékes üdvözlő beszédet tartott Hefty György volt kastli diák, aki főként azt emelte ki, hogy Mindszenty bíboros életművével és látogatásával a szabadságszerető magyar ifjúság példaképévé vált, amely ifjúság a kereszténység és nemzete szolgálatában áldozatok vállalásával is követni fogja.

A búcsúzás

Aztán leperegtek a kastli felejthetetlen órák... Mindszentyt vitte vissza Bécsbe a titkár egyszerű kocsija... fáradtan, megpihenés nélkül. Elvezettük az autót a Velburg-Regensburg-i bejáratig: egy édesapa, egy diák, meg én. Előtte a titkár még leszámolta szegény diákok ösztöndíjára a hercegprimás maradék 3000 DM-ját. Az autót bejáratánál megálltunk. Odamentünk a primási kocsihoz elbúcsúzni. Szótlanul megáldott. Lábunk mélyen belesüppedt a velburgi agyagba... A magyar hercegprimás szeme mintha könnyes lett volna. Néztünk utánuk, míg el nem tűntek ők ketten, árván a nagy úton...

(Részlet az iskola idei Értesítőjéből)

KASTLI KISLANYOK LEVELE

Kedves jó Hercegprimás Úr!

Köszönjük szépen, hogy meglátogatt minket Kastliban, és ilyen fáradtságos utazást csinált értünk. Felejthetetlen élmény volt a mi számunkra, hogy láthattuk és megismerhettük azt a nagy embert, akit idáig csak hírből ismertünk. Ne tessék haragudni, hogy megírjuk őszintén, hogy egy kicsit fáj, hogy mi az első osztályos kastli kislányok közelébe se juthatunk, mert annyira körülvevtek Hercegprimás urat bácsik és nénik. Mi nem kívánhatjuk, hogy külön hozzánk eljöjjön, de ha egyszer a következő tanévben alkalomadtán erre felel jár, szíveskedjék minket meglátogatni. Mi megígérjük, hogy ezentúl minden nap fogunk imádkozni Hercegprimás úrért.

Az első osztályos lányok

Bán Enikő
(és 18 társa aláírásával)

MINDSZENTY BÍBOROS VÁLASZA

Kedves Leányaim!

Megkaptam leveleteket, melyet mind aláírtatok. Örültem, hogy köztetek lehettem, s legalább messziről mindnyájatokat láthatalak.

Köszönöm imáitokat. A magyarok Nagyszonyja óvjon Benneteket. Hozzá könyörögetek Istennek tetsző életért.

Aldásommal

Mindszenty József

Események és közlemények

A PÁRIZSI MISSZIÓ ÉLETÉBŐL

Ezenként meisméltódik a Párizsban és környékén lakó magyarok találkozója a Meaux melletti Luzancy-ban. Nagy Bercsényi Miklós egyenes leszármazottja, Bercsényi László halmvai pihennek ott az öreg kis templom főoltára előtti sírban, márvány fedőlap alatt. Franciaország marsallja Luzancy-i birtokán és ma is meglévő kastélyában élte utolsó éveit. A francia hadsereg egyik alakulata ma is az ő nevét viseli; ma mint ejtőernyősök szerepelnek.

Az idén június 4-én is nagy számban vettek részt a magyarok előbb a Luzancy-i templomban tartott szentmisén, melyen franciák, lengyelek is résztvettek és együtt ünnepeltek a magyarokkal. Utána átvonultak mindnyájan St. Jean les Deux Jumeau-ba a lengyel iskolába. A hatalmas épület és templom, a gyönyörű park és az a szívélyes fogadtatás, amelyben a lengyelek mindig részesítik a magyarokat, valóban a legalkalmasabbá tették a helyet erre a találkozóra. A nagy ebédlőben izletes ételek mellett pohárköszöntőkkel, váltakozó lengyel, magyar dalokkal fejezték ki örömlüket a két testvérnép idegenben élő fiai. A vidám társalgás folytatódott a szabadban, a játszótéren, mikor végre a nap is kisütött. A szép ünnepet litániával és szentségi áldással zártuk be.

Sportsikerről is beszámolhatunk. A párizsi Petőfi Sándor Cserkészcapatban két győztes ifjúsági versenyzőnk van. Sásdy Péter a Ville-neuve La Garenne-i tornászcapatban az Ile De France díjat nyerte szertornából. A versenyen 24 város versenyzői indultak. Havas Ágnes a Club de Nageur de Paris-ban, százméteres mellúszásban 1'39-es idővel győzött. Ez már a második győzelme. Öröm és jókívánság a jövő reménységeinek.

Június 9-én hallottuk M. Nádai Kálmán második zongorajátékát a Misszióban. Szakemberek elismerik bravuros technikáját; nagy tejszést és viharos tapsot kapott.

P. RUZSIK VILMOS

VAESTERAS

A svédországi Västeras városban ez év őszén teszik le a 29 nemzet tagjaiból össze-tevődő, mintegy 3350 lelket számláló egyház-község új templomának alapkövét.

Ez az esemény bennünket magyarokat nemcsak azért érint, mert az itt képviselt nemzetek népes családjában lélekszám szerint az olaszok után az igen megtisztelő második helyet foglaljuk el, de azért is, mert az új templom az Upsalában élő honfitársunk: Illés István tervező építész-mérnök tervei szerint és alapján épül. Ugy a templom, mint az alatta elterülő gyülesterem 200-200 személyt képes befogadni. A 3 kisebb harang közvetlenül a templom melletti haranglábból fogja átjuttatosságra hívni a hívőket.

Főtisztelendő P. Adelkamp S. J. plébános tájékoztatásából azt is megtudtuk, hogy az

építési költségekhez még cca. 1.5 millió svédkorona hiány mutatkozik. Ezen összeg részbeni előteremtésére a templom modelljét ábrázoló levelezőlapokat bocsátottak ki. Ezek a «téglák» 75 illetve a külföldi postaköltségekkel 80 öreért kaphatók. Megrendelhetők postai befizetőlapon: «Postgirokontó Nr. 347983-9 katolska församlingens Nybyggefonden, Västeras» is.

Ezenkívül a december 2-án megrendezésre kerülő «Nemzetek karácsonyi vására» tiszta jövedelmét is a hiányzó összeg pótlására fordítják.

dernei KLEKNER EMIL

OLIMPIAI KULTÜREST MÜNCHENBEN

Az olimpiára látogató olvasóinkat és íróinkat szeptember 2-án este fél 8 órai kezdettel találkozóra hívja meg a Nemzetör. Ritka alkalom, amikor az öt földrészről idesereglett magyarságnak irodalmi és kulturális est keretében módjában lesz személyesen is megismerkedni azokkal az írókkal, költőkkel, művészekkel, akiket csak a lap hasábjain keresztül ismerhetett meg. A másfélórás műsor után az írók könyveiket dedikálják, majd (tetszés szerint) vacsora keretében ismerkedés. Belépődíj nincs. Már most jegyezze fel a címet:

Gaststätte Wolgangsheim/St. Wolgangsplatz 9. (A Rosenheim-Platzig a 9-es villamossal közelíthető meg. Onnan a Balanstr.-én a St.Wolgansstr.-én át kb. 200 méter.)

Az egyedülálló találkozóra szeretettel meghívjuk a volt olimpiai sportolókat és sportbarátokat! A kultúrműsor keretében fellépnek többek közt: Falk Julia operaénekesnő, Dobos Attila és a müncheni magyar népi táncsoport.

KI TUD 1948-as SZABADSÁGHARCUNK

költői visszhangjáról?

GLORIA VICTIS 1848 - 49

Jövőre ünnepeljük a 48-as szabadságharc 125. és Petőfi születése 150. évfordulóját. Ez alkalomból több mint hetven verset sikerült barátainkkal összegyűjtenünk, melyeket külföldi költők írtak 48-ról, Petőfiről, Kossuthról stb. A közismert Ibsen, Heine versein kívül számos költőt ihletett meg 48-as szabadságharcunk és legendás vezetői. Sok, eddig teljesen ismeretlen irodalomtörténeti dokumentum kerül kiadásra. Ugyancsak gyűjtjük a kor külföldi művészeinek metszeteit, képeit és zeneműveit, melyet 48 ihletett. A versek két-nyelven: eredetiben és magyar fordításban jelennek meg. Aki tud ilyen irodalmi vagy művészi dokumentumról, írja meg!

Soha ilyen lehetőségünk nem volt, hogy a világ szinte valamennyi könyvtárában, az elkallódó, számunkra felbecsülhetetlen értékű emlékeket összegyűjtsük. A kötet kedvezményes előmegrendelése 6 \$. A Gloria Victis 1848-49 megjelenése 1973 március 1. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítással szolgálunk.

TOLLAS TIBOR

Nemzetör, 8 München 34, Pf. 70.

KASTLI ALUMNI KÖZÖSSÉG

1958 óta több mint négyszáz diák érettségizett a kastli gimnáziumban és a volt diákok évről-évre tanúskodnak hűségükről iskolájuk iránt. Egyetemisták és időközben diplomás, felelős állásba jutott, volt kastli diákok évről-évre növekvő arányban vesznek részt a hagyományos pünkösdi találkozón, idén több mint hetvenen.

Elhatároztuk, hogy létrehozzuk a volt diákok baráti körét, a Kastli Alumni Közösséget. Pünkösdi alakuló ülésünkön Dr. Harangozó Ferenc, aki 1961 óta intézi az iskola és internátus ügyeit, így köszöntötte a Közösséget: Az iskolát szélesebb, biztosabb alapokra kell helyezni. Nem lehet jobb és természetesebb alap annál, amikor az iskola volt növendékei maguk is törődnek az iskola sorsával. Ez a törekvés, amely eddig inkább egyéni kapcsolatokból állt, most szervezett törődéssé vált az iskolával. Az iskola kapcsolata volt diákok között, függetlenül attól, hogy kik a tanárok. Az iskola sorsa az Alumni Közösségnek nem lehet közömbös. Az iskola fennmaradását védi, és munkáját támogatja. Mint ilyen szerv jogot formálhat arra, hogy a magyar iskolabizottságnak tagja lehessen, abban egy teljes jogú taggal képviselhesse magát.

Az igazgató biztató üzenetét nagy örömmel vettük, mert fedik Alapszabályaink célkitűzéseit.

KISS ULRICH

HŐSÖK VASÁRNAPJA KARSRUHEBAN

Május utolsó vasárnapja, hősök vasárnapja. Karlsruheban az élő hősöknek szült ez az ünnep. A mannheimi lelkészség egyházközségei mind képviselve voltak: ugyanúgy jöttek Freiburgból mint Saarbrückenből. Akoncelebrációs misén Dr. Iván László mondta a szentbeszédet. A hit lényegét és annak eredetét fejtette ki beszédében. A gyerek a szülőktől kapja a hitet, mert elfogadja, magáévá teszi azt, amit ők mondanak. Ez a határozott tudat, meggyőződés, amit a gyerek a szülőktől kap, a hitnek a magja.

Közös ebéd után a kastli diákok Hány Jánost adták elő. Ha a krónikás egyik vagy másik szereplőt említene, sértés lenne a többire, kikről hallgat. Kiemelni csak egyet lehet — nem «lehet»: kell —. Egy hőst, kinek hőssége a hitből fakad, aki hősségével a hitet táplálja, erősíti és hősöket nevel. A szereplők minden mozdulata, minden szava az ő kezevonását, csiszolását viselte. Ki ez a hős, aki csak akkor lép előtérbe, ha a színpadra kiteszlik, de akkor is szerényen a csoportja közé húzódik? Annak, aki ismeri Kastl, annak Kastl mellett egy név van a nyelven: Éva néni. A névtelen hős édesanyák méltó képviselője ő.

A nagyszerű művészi műsort vidám, zenés, táncos est fejezte be, amihez a karlsruhei asszonyok inycsiklandozó gulyással járultak hozzá. A diákok ezalatt vezetőikkel, elemzési csomagokkal ellátva, útban voltak Kastl felé. Szép emlékekkel gazdagodva tért vissza mindenki otthonába és azok sem bánták meg az út fáradalmait, kiknek több óras utat kellett még megtenniök. 'S. T.

A világ élő lelkiismerete

Nincs fogható még egy olyan korszaka a magyar történelemnek, mint amilyen a második világháború nyomán járó összeomlást követte. Az örvényekkel és szakadékokkal teli eddigi 27 esztendő hú ábrázolását a mindenirányú írói és szakkutatói munka rögzíteni igyekezett s az utóbbi évek szerzői nagy figyelmet szenteltek a tragikumokban oly példátlanul súlyos és döbbenetes magyar korszaknak. Mindszenty bíboros személye áll kétségtelenül a magyar történelmi tragédia középpontjában, akinek külföldre érkezése egyik zárófejezete a kereszténység és magyarság megtartásáért vívott rettentő küzdelemnek.

Nem véletlen talán, hogy épp a keleti szerződések tárgyalása idejére esett nemcsak Mindszenty bíboros-érsek németországi útja, hanem a katolikus hagyományokban oly gazdag Würzburg egyik katolikus könyvkiadója, a J. W. Naumann-cég legújabb kötetének a megjelenése is. Címe: *Kardinal Mindszenty. Das Gewissen der Welt*. A könyv legelső példányát — figyelemből maga a kiadó cég igazgatója adta át az ünneplt hercegprímásnak.

A munka 152 oldalon, egy magyar és két német szerző tollából annak az engesztelhetetlen küzdelemnek történeti rajzát és elemzését nyújtja, amelyet Mindszenty bíboros Moszkva hazai kiszolgálóival szemben életrehalálra vívott. A világsajtó állandóan foglalkozott a bíboros személyével, a vele történetekkel s a megnyilatkozások a világ közvéleményében mindannyiszor élénk visszhangot váltottak ki. A kérdés irodalma most jelentősen bővült az említett legújabb könyvvel, annál is inkább, mert a mű a legutóbb történt eseményekre is meglepő jólétesültséggel tér ki és azok tárgyilagosságra törekvő bírálatát nyújtja.

A könyv bevezető tanulmányát — a több azonostémájú könyvéről ismert *dr. Vecsey*

József teol. tanár, magyar lelkész írta és követi benne a Bíboros életútjának eseményeit. Utal a papi élethivatásról alkotott kivételesen magas felfogására, amely egész egyéniségét élteti és alapozta eddigi külső lelkipásztori tevékenységét. Kemény próbák szegélyezték életútját: ezekben érett szilárdáá keresztény hite és bizalma a Gondviselésben, igazságért hevülő gondolatvilága, igénytelensége és a szeretet, amely mindenkor a leg-súlyosabb áldozatokra is képesítette Egyháza és hazája érdekeiért. A jól összeválogatott képek — a borítólapon pl. a bíboros képe elítéltetésekor — találóan szemléltetik a súlyos események egymásutánjának fejezeteit.

Elvi szempontból fontos tanulmányt írt a könyvbe *dr. Carlo Navalis*, a kommunista befolyású érdekerületek — főleg magyarvonakozású egyházpolitikai szakértője, s benne a magyar katolikus egyház helyzetét vizsgálja a kommunista rendszer eseményeinek a tükrében. A kínzásoknak kitett bíboros elítélése, a 13 ezer szerzetes deportálása s az ezzel kényszerített püspöki megegyezés, a papi béke-mozgalom eredőinek s szomorú szerepének rajza, az 56-os szabadságharc teremtette helyzet, a Katolikus Szónak, mint a papi béke-mozgalom s az Opus pacis szócsovének kollaboráns feladatai, amelyek közé a püspöki hivataloknak a rezsimtől függővé tételében való közreműködés is tartozik, egyházilag elítélt exkommunikált papok szerepe, a budapesti növendékpapság ellenálló néldáia, egyházhi lelkipásztorok sorsa, békepapok külföldi útjai s ezek mainzi kapcsolatai, a Vatikán és a kommunista Magyarország elsietett megállapodásának részletei, az új püspöki kinevezések és ezek bírálata, a hercegprímás római-bécsi útja a fejezetei a mélyreható tanulmánynak, amely minden sorában érzékelteti azt a valóságot, hogy odahaza a rezsim nem ún. dialógust óhajt folytatni az Egyházzal, szabadságát és jogait sem hajlandó visz-

szadni, hanem ha már azt megsemmisíteni nem lehet, — amit a legszívesebben tenne — akkor azt a kommunista politika engedelmes, kezelhető eszközévé kell lealacsonyítani, hogy a hívó nép előtt tekintélyét veszítse.

A könyv harmadik része *dr. Emil Franzel* írása. A sorscsapásoktól megpróbált ember éleslátásával jelentette meg eddig is történeti és politikai témájú műveit. Könyvünkben is határozott vonásokkal rajzolja meg a történelem «Kulturkampf»-jait, amelyekben a lélek és szellem fegyvereivel küzdő Egyház vívta meg harcát — a végén mindig sikerrel — az erőszakos elnyomás ellenében. Némely helyen hiányoltuk, hogy Dr. Franzel egyoldalúan látja Magyarország szerepét a Monarchiában és nem mélyedt el alaposabban az ún. Horthy-korszak tanulmányozásában sem.

A cseh, horvát és lengyel bíborosoké mellett Mindszenty hercegprímás sorsát és történelmi szerepét a historikus szemével kíséri eddigi szakaszában s a nemzet útjainak hátteréből lépteti elő, a végén is amerikai menedéket kérő főpapot. Nyíltan elemzi azt az erkölcsi feladatot, amely az amerikaiakra várt volna az élet-halál harcát vívó magyar nép megsegítése irányában. A segítség elmaradt s a magyar nép és egyháza tovább küzd sorsáért. Az aránytalan erőviszonyok mellett folyó harc csak egy reflexe az egész világon érezhető küzdelemnek hit és hitelenség között. Kimenetele nem a bölcselkedők okosságán és érvein, hanem azon múlik, hogy a hit ereje képes-e példaképeket állítani élénk, a hitvallók és vértanúk fajtájából. A történelem mindig visszatérő törvénye az, hogy az ember minden fönséges eszmét a sárba ránt és megtapos, hogy a vértanúk a másik oldalon meghaljanak értük és megneveljék őket.

HISTORICUS

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN RÉSZESÜLTEK

Ausztériában:

Ferenczi Péter, 1972 máj. 5-én, Bécsben
Krassay Kinga, 1972 jún. 3-án, Zürichben

Németországban:

Weber Susanna Piroska, Dr. Weber Horst és Dr. Palásthy Zsuzsanna leánya, 1971 jan. 9-én, Bonnban

Mike Erzsébet, M. István és Erdélyi Katalin leánya, 1972 jún. 11-én, Ludwigsburgban

Zvara Albert, Z. József és Janik Ilona fia, 1972 jan. 16-án, Stuttgartban

Molnár-Sipan Donald István, M.-S. István Macas és Kalmár zsuzsanna fia, 1972 ápr. 2-án, Düsseldorfban

Karafa Kerstin Julianna, K. Nándor és Sieglinde Redding leánya, 1972 ápr. 2-án, Wuppertalban

Erős Edit Ilona, E. János és Nagy Zsuzsanna leánya, 1972 ápr. 23-án, Kölnben

Erős Zsuzsanna Erzsébet, E. János és Nagy Zsuzsanna leánya, 1972 ápr. 23-án, Köln
Szerencsés Ildikó Karina Rita, Sz. István Sándor és Pok Mária Márta leánya, 1972 máj. 7-én, Düsseldorfban

ELSŐ SZENTÁLDÓZÁS

Ausztériában:

Szemerits Margit, 1972 május 18-án, Bécsben
BÉRMÁLÁS

Ausztériában:

1972 május 27-én, szombaton a bécsi érsekség bérmálási programja keretében a Stephansdomban Mindszenty József érsekprímás 22 magyar hívőt bormált. Közülük 3 németországi volt.

HAZASSAGOT KÖTÖTTEK

Németországban:

Willy Frank és Hedvig Kovács, 1972 máj. 10. Kölnben

Vörös László és Csizmadia Erzsébet Mária, 1972 jún. 17-én, Stuttgartban

Karsa Botond Eörs Pál és Maczky Enikő Mária Anikó, 1972 júl. 8-án, Stuttgartban

Ausztériában:

Mikes Tivadar és Lehár Zsuzsanna, 1972 május 18-án, Bécsben

ARANYLAKODALOM

Németországban:

A Kölni Magyar Házból jól ismert Major bácsi és Major néni aranylakodalmukat tartották 1972 ápr. 22-én, Lohmarban

AZ ÖRÖK HAZABA TAVOZTAK

Ausztériában:

Mikluzic Ferenc György, 1972 április 28-án, Bécsben

Németországban:

Ruppenthal Ernő, 76 éves, 1972 jún. 4-én, Braunschweigben

Miséről jövet

Ne gondolja a nyájas olvasó, hogy valami jámbor írással szolgálok neki, amikor ma reggel minden áhitat megfagyott bennem. Korán szoktam növéreknek misézni, akik Brüsszelben nagy iskolát vezetnek. Hazafelé ment imádkozom és mindig egy középiskola előtt visz az utam, ahol gyakran csoport diák cseveg az ajtóban. Ma az egész járdát megszállták és főleg az egyik nem akarta tudomásul venni, hogy semmi kedvem nincs az úttestre kanyarodva alázattal kikerülni őket. Mereven megálltam és nyilván a szememben villant valami, mert a pimasz arcú kamasz léhán odébb mozdult, amire egy szóval megmondtam a magamét. Ez az a hitvány fajta, akinek a másik ember nem számít és nem tanult tisztességet se szüleitől, se tanártól. Nem nehéz elgondolni, milyen lesz a holnapi társadalom, amelyben e csöcselék viszi majd a hangot.

Aznap a belga sajtó részletesen leírta Baader és cinkosainak elfogását. Ez a banda már egy idő óta valóságos rémületben tartotta a német közönséget, miután egész sorozat merényletet követett el, gyilkosságot és rablást, mégpedig azzal a szándékkal, hogy a mai társadalmi rendszert megdöntsék, a politikai hatalmat magukhoz ragadják és kényük-kedvük szerint uralkodjanak a gyámoltalan társadalom fölött. E gonosztevő fajta egyre szaporodik, gyermeket, nagytökést, diplomátát hurcol el zsarolás céljából és minden aljasságra képes. Valami erkölcsi veszethez ez és terjed, mint a ragály és nincs az a rendőrség, amely megbirkózna vele. A «vörös hadsereg osztagának» nevezik magukat.

Azt mondják, New Yorkban már nem lehet este sétálni, mert annyira hiányzik a közbiztonság. Nemrég magam tapasztaltam ott: egy napon két bérkocsis arcátlanul iparkodott becsapni és majdnem öklömet kellett mutatni, hogy visszajáró pénzemet megkapjam. Az egyik tolvaj olasz volt, a másik portoricói fekete nő. Azt hittem, az idegen szabad préda nekik. És még ma sem tudjuk, micsoda politikai szövetség gyilkolta meg Kennedy elnököt fényes délből Dallas utcáján.

A ragadozók már kivesznek, az ártalmus rovarokat kiirtják, az ember pedig egyre inkább elvadul. Állítólag Hitlerrel ered a mondas: kegyetlenség nélkül nem lehet sikert aratni és borzalmas volt látni, mennyi munkatársa volt Himlernek még orvosok között is. Beria a kormány nevében gyilkolt szabadon és a rendőrsége állam volt az államban. Stalin halála után úgy megrémültek tőle a társai, hogy életükért remegve siettek kivégezni, mivel olyan mohón iparkodott a hatalmat magának megkaparintani. E hivatalos gonosztevők valóságos iskolát csináltak és a példájuk terjed, mint a ragály.

Amennyire könnyű a mai helyzetet leírni, éppen olyan nehéz megmondani, mi volna a leendő, pedig főképpen ezzel kell foglalkozni. A rendőrség maga nem bírja már a harcot, tehát segíteni kell neki. Mielőtt tovább mennék, leírok egy különös élményt. Róma kör-

nyékén van nagyobb egyházi birtok, amely iskolai célt szolgál, csak a nagy verseny miatt kevés a jövedelme. A jószágkormányzó skót juhokat is vett, mivel azoknak a húsa keresett cikk a nagy szállodákban. Igen harapós puli kutyája csak akkor volt szabadon, ha vele ment, amikor a földeket járta. Amint a puli a juhokat meglátta, dühödten rohant a nyájnak, de a birkák valami ősi ösztönből gyorsan félkörbe zárkóztak és nyilván eltaposták volna a kutyát, ha közéjük kerül. Ez megérezte a veszélyt és gyáván menekült onnan. A néma többség erejét példázza e jelenet.

A hivatásos merénylők ellen a társadalom köteles magát védeni, azonban előbb meg kell szoknia az éberséget. Ezért mozgósítani kell a közönséget, hogy figyelje a környezetét, mert a gonosztevők elég ravaszok és ügyesen bujkálnak, de ezzel gyanúsak is lesznek. Ha egyre több a gyanús személy, a gyanakvás is kötelező. Mihelyt a figyelő éberség általános lesz és tudatos, fészélyezi a bitangokat, tehát még óvatosabbak lesznek és éppen ezzel tűnnek föl. Sokszor egészen apró dologgal árulják el magukat, mert nem úgy viselkednek, mint az egyszerű polgárok. Nincs állásuk, de mégis jól élnek, sokat utaznak, zárkóztak és különös a modoruk, ami a jóliszemű figyelőnek hamar feltűnik. A hatóság, a sajtó, a rádió föladata a közvéleményt ébreszteni, irányítani és jól oktatni, miként viselkedjék a mai helyzetben. Eleinte számos balfogás fordul majd elő, mert a képzelet majd ott is rémet lát, ahol nincs, ám ez még mindig kisebb baj, mint az ostoba hanyagság. A tévedést is szellőztetni kell, míg a helyes gyakorlat kialakul. Angliában a háború alatt sikerült a népet kioktatni, miként védekezzenek a kémek ellen, de volt is foganatja és a német kémeket hamarosan megtalálták, bármennyire ügyeskedtek.

Nem lehet többé gondtalanul élnünk, amikor a veszély mindenholonnan fenyeget. Azért is szükséges a gyermekeket alaposan kioktatni, hogy nyomban meneküljenek az idegentől, aki ajándékkal csábítja őket. Azt el ne fogadják, egy lépést se menjenek velük, sőt segínyt kiáltva fussanak, mert akkor a merénylő is kénytelen elinálni és ezzel könnyen hurokra kerülhet. Mennyi aljas gyilkosságot megelőztünk volna, ha kellő módon megmutatjuk már az óvodásoknak, mitől féljenek. Nem elég a sok gaztetten szörnyülködni, nem szabad minden védelmet a hatóságtól várni és ölbetett kézzel jajgatni, különben maga a gyámoltalan társadalom is a gonosztevők cinkosa lesz.

Ma a békesség, a biztonság sokkal többre kerül, mint régente és nem szabad vonakodni, ha a válságos állapot nagyobb erőfeszítést követel. Döbbenetesen gyakori ma a bankrablás is, de alig érhető, hogy a tőke sem védi magát hatékonyan, vagy talán fájzik a kiadástól, amit a nagyobb vigyázás követel. A betörők nem egyszer a munkások bérét lopják el és ebből is látható, mennyire nem ismernek semmi emberi erkölcsi gátlást.

Még másra is kell ügyelni. A brüsszeli egyetemen tanít Mandel Ernő nevű egyén, aki egyben a Negyedik Internacionále főtítkára. Annyira fölforgató eszméket hirdet tudományos mezben, hogy több állam nem enged beutazni, csak a belga kormány hagyja a szabadság nevében működni, jöllehet a kommunizmus minden szabadság esküdt ellensége. Sokak szemében nem minden zsarnokság tilos és csak a színe válogatja, melyiket tilos hirdetni. A közjót nézve a szellemi fertőzés sokkal károsabb, mint bármilyen ragályos betegség és ha a kormányzat meg a nép ezt nem látja be, ne csodálkozzék, amikor az ifjúság esze megbomlik és gyűjtögetni meg rombolni kezd. Minap a brüsszeli utcán gyűjtögető leány arra kért, támogassam az egyetemet, amelyen Mandel Ernő tanít. Amikor megmondtam neki, hogy nem akarok nevetséges lenni, mosolyogva igazat adott.

Egyébként e cikkben foglalt javaslatot megerősíti a legújabb hír: Baader egyik cinkosát áruházi alkalmazott ügyessége révén tudták elfogni.

VARGA LÁSZLÓ S. J.

A GYERMEK GONDOZÁSA ÉS NEVELÉSE — születése előtt

A gyermek gondozása és nevelése tulajdonképpen már születése előtt, sőt az élet megindítása előtt kezdődik.

A még az édesanya méhében fejlődő emberi magzat mindenfajta hatással szemben hatványozottan fogékony.

Magának a jövendő édesanyjának néhány cigaretta, egy pohárka bor nem árt. Azonban árt magzatának, akit a méhében hord.

Ezt kissé nyersen így szoktam a jegyesoktatás alkalmával kifejezni: ha hülye gyermeket akarnak, akkor életének megindítása előtt igyanak részegítő italt. Kétségbetű, hogy lakodalmakon sokszor a fiatal pár mennyit iszik!

Ami pedig a cigarettázást illeti, a fiatal anya gyakran e szenvedélyének már leánykorában annyira rabja lett, hogy mint várandós anya sem tud róla lemondani. Márpedig a dohányzásnak is káros hatása van a magzatra.

E téren az akarat gyengeségének és a nemgondolkodásnak, vagyis a butaságnak, óriási méretű elterjedését figyelhetjük meg a mindennapi életben.

A testinek és lelkeinek szoros kapcsolata a születendő gyermekre igen nagy hatással van: A leendő anya lelki egyensúlya, szívjó-sága, derűs kedélye stb. döntően befolyásolja a jövendő ember jellemének kialakulását. Másrészt a leendő anya idegességének, lehangoltságának, szomorúságának, a másállapottal járó nagyfokú érzékenységnek közvetlen hatása van a magzatra.

Számos feladat, megértés, gyöngédség, körültekintés, türelem vár itt a leendő anya környezetére, kiváltképpen pedig a leendő atyára. P. M.

Betűsoros Kimutatás

a Burg Kastl-i m. gimnázium javára adakozókról

	\$	DM		\$	DM
Apponyi Család, Mainz		500	Magyar Ev. Egyházközség,		
Balogh István, S. Pasadena, USA	50		Nunawading, Ausztrália	200	
Balla Sándor, Linz, Ausztria		100	Magyar Szabadságharcos Világ-		
Bánáti József, Ausztrália		10	szövetség, Chicago-i Csoportja		
Benedek Csaba és Olga, Inez, USA	20		(Jurasis J. közvetítésével)	250	
Bereghfy Ottó, Lakewood, USA	10		Mannheimi Lelkészség Egyház-		
Bojtos Péter, Osterzell		40	községei (P. Mórocz István)	1020	
Böbel Ilona, Grafing		10	Mezei Elemér, Bad Bergzabern	30	
Böröndy Luzy, Los Angeles, USA	20		Nagykállói Nagy Gyula,		
Bros Cecilia, Alexandria, USA	30		Solothurn, Svájc	15	
Chernolatecz Iván dr., Stuttgart	100		N. N., Genf, Svájc	39	
Csikós Enikő és Zsolt, Lausanne		41	N. N., Svájc	41	
Csóka Jenő, Buffalo, USA	10		N. N., Strassburg, Franciaország	106	
Csutorás László, W.Orange, USA	10		Páll György dr., New York, USA	25	
Darnóy Pál, München	200		Pallós Lóránt dr., Huntsville, USA	50	
Dávid Gyula, Caracas, Venezuela	400		Pannonia, Amer. Hung. Club,		
Erős János, South Gate, USA	50		Inc., Weston, USA		
Fábián Károly, dr., München	100		(Lovas György közvetítése)	40	
Faragó Ferenc, Karlsruhe	75		Pax Romana Kongresszus		
Fónagy Dezső, Chennévieres,		500	diákjai, Bonn		
Franciaország			(Kiss Ulrich közvetítése)	150	
Gaál Georg, Bern, Svájc		8	Porpáczy Jenőné,		
Galacz Lajos, Stuttgart		70	Salzburg, Ausztria	2000	
Gen. Kath. Edelleute in Bayern		50	Reger Vilmos, Nürnberg	50	
Göteborgi Katolikusok, Svédorsz.	100		Reiser Wilhelm, Wendlingen	100	
Gyimesi D., Liebefeld, Svájc	25		P. Ruzsik Vilmos, Párizs, Fr.	78	
Győry I. dr., Herborn	100		Sennyey Tamás, Mannheim	45	
Harangozó István, Ausztrália	43		Somorjai Béla v., St.Gallen, S.	100	
Hargitay Lajos, Innsbruck, A.	75		Solymosi-Thurzó Vera, München	500	
Horváth Antal, Rodenbach	100		Sopronyi László, Nürnberg	100	
Hung. School Care Club,			Stéger Géza és Neje, Freiburg	50	
Cleveland, USA			Svájci Ker. M. Munkásszövetség,		
(Dr. Papp Gábor közv.)	1269		Zh. (Dr. Székely Tibor k.)	808	
U. az 150 db. Magyarország			Szabó József, Neuss	100	
térképe, ajándékba	325		Szentpétery Miklós v., Sürth	50	
Hung. Canad. Engineers Assoc,			Szilágyi József, Ausztrália	35	
Montreal Branch			Tagányi Gyula, Chicago, USA	25	
(K. Nagy Gyula közv.)	100		Tényi Mihály, Weisenheim	30	
Hung. Univ. Students Assoc.,			Tribolt Anna, Cleveland, USA	25	
Sydney, Ausztrália	50		Tüskös Mihály és Neje,		
Kabdebó János, Dillingen	30		Louisville, USA	50	
Kálmán Piroska,			Ung. Kirchengemeinde, Hamburg		
Hägersten, Svédország	150		(Czódor István közvetítése)	400	
Karádi Charles, W.Chicago, USA	10		Váczi Gyula koncert, adomány		
K. P., Friedrichshafen	30		többektől, St. Gallen, Svájc		
Korzendorfer Wilhelmine,			(Somorjai Béla közvetítése)	157	
Ursberg	20		Villányi T. Zsigmond,		
Kovács Barnabás dr.			Lancaster, USA	10	
Neuenhof, Svájc	48		Viktória Magyar Szövetség,		
Kovács Benjamin,			Melbourne, Ausztrália	216	
Zell, ü. Göppingen	20		Virágh Zoltán dr.,		
Kovássy László és Marianna,			Hot Spring, USA	100	
Nth Balwyn, Ausztrália	328		Wiesner Lajos, Feldbach, Svájc	30	
Kováts G. Vilmos és Valéria,			Züricha M. Ifjúsági Klub,		
Northfield, USA	10		Váczi koncert révén		
Kóhalmi László, München	30		(v. Somorjai Béla közvetítése)	640	
Körmendy Tibor és Éva,			Összesen:	2880,25 11423	
Becket, USA	20				
Kronheim Lajos,					
Villiers s. Marne, Franciaorsz.	100				
Kincses Károly, Oberhausen	100				
Lajtaváry László dr.,					
Bregenz, Ausztria	150				
Lászlófalvy Zoltán, Schweinfurt	75				
Lawrance John, Birmingham, USA	5				
Lengsfeld Herbert, Saarbrücken	50				
Máthé v. Ursula, Hamburg	800				
Milnesné, Karsay Teréz, Anglia	80				

vízvezeték- és fűtőberendezés-szerelők. Gond most a belső berendezés: ágyak, szekrények és asztalok meg székek.

Elkészültek a további tervek, az égetően szükséges dupla alsó osztályok kiépítésére. Ez újabb 200.000 DM jelent, berendezés nélkül. Ha magyarságunk még élő valóság, akkor nem probléma ez az összeg. Még akkor sem, ha magunknak kell viselnünk az új viszonyok közt az összes terheket. Kastl próbaköve lett a külföldi magyarság hazafias áldozatkész-ségének... A nyár végén, ha újra kérünk a párhuzamos osztályok kiépítésére, gondoljunk arra, hogy ez az iskola további fejlődésének nem csak előfeltétele, de bizonyítéka is.

Hálás köszönetet mond az adakozóknak

AZ IGAZGATÓSÁG.

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre ?

Az Életünk terjesztői a helyi magyar lelkészek; ők küldik meg kívánatra a lapot területükön a híveknek.

Az előfizetési díjat, mely 1972 január 1-től

10.— svájci frank, vagy annak megfelelő valuta, az illetékes magyar lelkésznek fizessük be.

Csak onnan forduljunk közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valamilyen oknál fogva nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket a központi hivatal intéz, Címe:

Életünk (Unser Leben) Frongartenstr. 15. 9000 - St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlról is **10.— svájci frank;** ha azonban légipostával kéri valaki a lapot, **20.— svájci frank, vagy annak megfelelő más valuta.**

Figyelem !

Svájci olvasóinkat arra kérjük, hogy 1972 január 1-től az Életünkre vagy a St.Gallen-i vagy a Lausanne-i magyar misszióknál fizessenek elő.

Svájc egész területén csak két terjesztőnk van: Vecsey Lajos és Rába Lukács.

Címük:
Dr. Vecsey Lajos
Fernblick
9053 - Teufen, AR

P. Rába Lukács
Av. des Bergières 59.
1004 Lausanne

Az új év óta begyűlt adományok kimutatása csak akkor megnyugtató, ha meggondoljuk, hogy a magyar gimnázium barátai maguktól, minden újabb felszólítás vagy kérés nélkül küldték el támogatásukat.

Másfél év alatt összejött a kb. 200.000 DM, amibe a leányinternátus második emeletének a kiépítése kerül. — Barátaink megnyugtatóra örömmel közöljük, hogy a falazás befejeződött, most dolgoznak a villany-

Az erőszak vetése

Kínai mesében olvasunk egy emberről, aki sárkányfogakat vetett földjébe s bár barátai figyelmeztették a sarjadó vetés veszedelmességére, ő fittyet hányt minden komoly szóra, de nagyon csodálkozott, amikor a felnövő sárkányok feltájták.

Valahogy így áll sokhelyütt a mi nyugati társadalmunk is; az emberek megelégedettek az elért eredményeikkel, és ellustulva a nyárs-polgári jólét áldásaitól, nem szívesen hallanak figyelmeztető beszédet, hogy emberi és erkölcsi életük rendje a rosszul értelmezett szabadság és demokrácia következtében komoly veszélybe került. Éveken keresztül tétlenül nézik egyes államok megszállott anarchisták garázdálkodását. Vezető államférfiak «megtévedt fiatalokról» beszélnek, akikkel szemben «türelemmel» kell viseltetni, hisz néhány hónap múlva vége lesz (magától is) «gyerekes csínytevéseiknek». Így nézték valóban a radikális politikai elemek tüntetéseit, rombolásait, bűncselekményeit. Kódobálásokkal kezdődött egyes Amerikai-házak és újság-szerkesztőségek ablakai ellen, — de nem sokkal később már bombák robbantak áruházaiban, bankokat raboltak ki, merényleteket követtek el rendőrségi és ügyészségi épületek, valamint gyilkosságokat rendőrök és katonák ellen.

A sajtó legnagyobb része ártatlan játéknak nézte és csendes jóindulattal kezelte, majdnem hogy áldását adta erre a véres játékra. Jót mulattak magukban a sajtó nagyhatalmú urai, amikor a rendőrség a sötétben tapogatózott az anarchista merénylők után, ezek pedig luxuslakások kényelmes pamlagain pihenték ki a bombagyártás és robbantás fáradalmait, mert sokan a haladó szellemiség, intelligencia és a politikai avantgarde jelének tekintették e banda tagjainak legalább erkölcsi támogatását. Egy egyetemi tanárt, aki ennek gyanújába került és ezért átmenetileg felfüggesztettek állásából, fáklyásmenettel tisztelték meg; soha olyan becsülete és akkora hallgatósága nem volt az egyetemen, míg a rendőrség gyanújába nem került. — Egy a rendőrségen alkalmazott telefonosleány ügyvédeken keresztül figyelmeztette a banda egyes tagjait a készülő razzíára és így mentette meg őket az elfogatástól. Egy divatos televíziós adásban egyetemi tanár felháborodva tiltakozott az ellen, hogy egy közismerten forradalmár és erőszakot prédikáló külföldi professzort nem engedtek be az országba, — és a közönség ezért tapsal jutalmazta. Egy másik ugyancsak divatos színpadi író darabjában legutóbb ezt a kijelentést tette: «Nagyon sokszor törvényszegőnek kell lenni ebben az országban, ha az ember győzelemre akarja segíteni az igazságot!»

Ami azonban legjobban megdöbbenő az egészben, hogy nem egy elnyomott, szociális helyzetével elégedetlen társadalmi réteg lázadt fel és eszközeit nem válogatva keresi az utat a felemelkedés felé, hanem az értelmiség egy csoportja, melynek tényleg semmi oka sem volna, hogy gyilkos és milliós károkat okozó merénylettekkel küzdjön a fennálló társadalmi rend megváltoztatása érdekében. Sokszor hallhatjuk elégedetlenek szájából,

hogy egyetértenek a politikai terror-banda módszereivel. De van-e a világon egy ország is, ahol ideális társadalmi rend uralkodnék? Hibák, ferdeségek, igazságtalanságok mindenhol vannak, — no meg főleg elégedetlenek. A hibákat kiküszöbölni, a társadalom vadhatásait lenyesegetni elsőrendű feladata minden polgárnak, — minden jóakarátú és egészséges lelkivilágú polgárnak. De éppen ezek értenek velem egyet abban, hogy rablás és gyilkosság a legalkalmatlanabb eszköz e cél elérésében.

Féltelmes és megdöbbenő e dologban azonban a mai ember erkölcsi felfogása. Ha kirabolnak egy bankot, úgy gondolja, nem baj, van ott pénz elég! Ha politikai terror-cselekményről hall, tapsol hozzá. Számára egy bűncselekmény nem önmagában rossz, elvetendő és üldözendő valami, hanem csak akkor lesz azzá, ha az ő pénzét rabolják el, ha alatta, vagy az ő autójában robban az elrejtett bomba.

E mentalitással kapcsolatban helyesen jegyzi meg a londoni Daily Telegraph: «Gratulálunk a rendőrségnek, hogy e terrorbanda vezetőinek és tagjainak jó részét immár lakat alá rakta. — Hogy ezek az emberek elmebeteg-e, gonosztevők-e, avagy igazi forradalmi eszmék vezérelték őket és hogy mind ezt figyelembe véve, mennyire lehet különbséget tenni köztük, azt valószínűleg sohasem lehet eldönteni. Egy azonban biztos: ők gyűmölcsé és megszemélyesítője a nyugati társadalom lelki magatartásának; egy lelkiségnek, mely főleg magasabb műveltségű, de lelkileg ki nem egyensúlyozott és erkölcsileg gátlás nélküli embereknél tapasztalható napjainkban. Ez az a lelkület, mely értelmetlen terror-cselekményekbe és gyilkosságokba viszi őket — az «idealizmus» szépenhangzó takarója alatt.»

MEGYESI ANDRÁS

MAGYAR KÖNYVEK, HANGLEMEZEK SZAKÜZLETE NYUGATNÉMETORSZÁGBAN a MUSICA HUNGARICA I

Auer Pál: Fél évszázad	DM 28 —
Mécs László: Aranygyapjú. Versek.	27.—
Harsányi: Magyar Rapszódia	32.—
Gál Gy. S. Operák könyve	24.—
Márai: Rómában történt valami:	22.—
Gárdonyi: Göre Gábor	6.—
A török Magyarországon,	
Képes történelem	9.—
Szent István király emlékezete	20.—
Maróthy: Az ismeretlen Mindszenty	22.—

Nyelvkönyvekben, szótárakban és Hanglemezekben nagy választék!

Kérje díjtalan katalógusainkat!

Tengerentúlról 2 db. postacoupon!

Sándor Katko Musica Hungarica
8 München 40, Agnesstr. 45.-II.
Telefon: (0811) 180-911

Mi a Mária Légió?

Sokan felvetik a kérdést, vajon a Mária Légió a Szűzanya harcosainak katonai testülete-e, s ha igen, milyen fegyverekkel küzd? Vagy pedig célja tisztán imaapostolkodás? Mások a II. Vatikáni Zsinat szellemében tevékenykedő világi apostolok szervezetének tekintik, amelynek bárki, vagy csak kiválasztottak lehetnek tagjai. Milyen ennek az egyesületnek a szervezeti felépítése?

A Mária Légió kézikönyvének I. fejezete leszögezi, hogy tényleg Isten Anyjának seregéről van szó, amely az ő vezetése alatt tevékenyen részt akar venni abban a küzdelemben, amelyet az Egyház szakadatlanul a világ és annak sötét hatalmai ellen folytat. Nevének és szervezetének tekintetében a régi római légió szolgált mintául és előképül, mert bátorságot, kitartást és fegyelmet követel meg tagjaitól. Azonban Mária légionáriusainak hadserege nem e világból való.

Ez a mozgalom igen egyszerű körülmények között született meg, a kezdet nagyon szerény volt és nemcsak apostoli buzgalom, hanem az Isteni Gondviselés is irányította. 1921 szeptember 7-én este Dublinban, Írország fővárosában néhány lelkes fiatal összejött és a Szeplőtelen Szűz szobra előtt elmondta a rózsafüzért, a Szentlélekhez fohászkodtak, majd arról tanácskoztak, mit tehetnének Mária vezetése alatt annak érdekében, hogy őt még jobban szeressék, vagyis miképpen apostolkodhatnának az ő szellemében. Akkor még nem gondoltak arra, hogy az egész világot behálózó szervezetet alapítsanak, sőt arra sem, hogy ezt a mozgalmat Kisboldogasszony napjának előestéjén indítsák el. Akkor még nem kívántak e szervezetnek alapszabályokat adni. Csak abban egyeztek meg, hogy felkeresik a közeli kórházakban a betegeket, elsősorban a gyógyíthatatlanokat, hogy mindnyájukban a szenvedő Jézust szolgálhassák, hiszen Ő mondotta: Amit egynek a legkisebbnek, a legelesettebbnek tesztek testvéreim közül, azt nekem cselekedtetek.

Egy héttel később újra összejöttek, hogy beszámoljanak munkájukról és eredményeiről s ezt rendszeresen megismételték. Munkájuk közben kibővült, felkeresték Dublin hirhedt külvárosát, ahol az alkohol és prostitúció uralkodott. S ami a hatóságoknak nem sikerült, nekik igen: 2-3 éven belül ezeket a szerencsétleneket rávezették az emberhez méltó életre. A nyomortanyát utána a hatóság lebontatta, helyébe kolostor épült, ahol a szerzetesek imájukkal engeszteltek a múlt bűneiért. A kolostor egyik alapítója, Frank Duff, érdekesen írja le ennek történetét «Hogyan lehet a világot meghódítani?» című könyvében.

A Mária Légió lassan, fokozatosan elterjed a szomszédos Skóciában és Angliában, majd később Indiában, Ausztráliában és az Egyesült Államokban is. Keletafrikában egy súlyosan beteg ír leány, Edell Quinn alapítja meg a Mária Légiót, aki Nairoiban van eltemetve és boldoggáavatási pere folyamatban van. Az abban az időben ott működő internuncius, Riberi érsek, miután a háború után Kínába helyezték, ott is gondoskodott e mozgalom megindításáról, amelynek megalapítá-

sa Mc. Grath ír szerzetes atya érdeme. A Mária Légió kínai tagjai a kommunista hatalomátvétel után is hőiesen kitartottak hitük mellett és egyesek vértanúságot szenvedtek. De a Mária Légió más helyeken is elterjedt, így pl. a Fülöp Szigeteken, ahol ezt az eredményes apostoli munkát Manila érseke is dicsőítőleg kiemelte. Ugyanez áll Délamerikáról is, ahol szintén eredményesen működik ez a szervezet.

Ausztriában a Mária Légió csak a második világháború után kezdte meg tevékenységét, de máris szép eredményeket ért el. Tudomásunk szerint a Mária Légió Mária országában, Magyarországon is működött, de vezetőit 1961 február 6-án letartóztatták.

A Mária Légió munkájának középpontjában a Mária-s szellemű apostolkodás áll, tehát nem pusztán hitbuzgalmi egyesület, hanem apostoli mozgalom, amely kiterjed az összes lelkipásztorokodással kapcsolatos területre, a beteg- és családlátogatástól kezdve a szociális és karitatív munkáig. A Mária Légió legkisebb szervezeti egysége az ún. prezidium, mely 5-15 emberből áll. Ennek vezetője világi személy, aki azonban kikéri egy pap tanácsát és annak irányítása mellett vezeti csoportját, melynek tagjai hetenként összejönnek, hogy megbeszéljék feladataikat, eredményeiket, tapasztalataikat, közös akciókat és lelkiileg elmélyüljenek, felkészüljenek az apostoli munkára. Több prezidium alkotja a kúriát, amely a felsőbb irányítást végzi. A kúria havonta tartja összejöveteleit, amelyen a prezidiumok vezetői megbeszélnek az irányítás kérdéseit és a munkaprogramot. Egy-egy ország Mária Légióinak vezetése a szenátus kezében van, a legfelsőbb irányítást a Dublinban működő concilium végzi.

Az egyesület minden vallását gyakorló katolikus számára nyitva áll. A Mária Légióknak vannak olyan tagjai is, akik valami oknál fogva nem vehetnek részt az aktív apostolkodásban, de imáikkal támogatják a mozgalmat. Az ő imaapostolkodásuk azonban igen értékes, mivel ők szolgáltatták azt a természetfeletti támogatást, amely a hatékony apostoli munka elengedhetetlen feltétele és aranyfedezete.

PETŐCZ GÁBOR

Az Életünk

elfogad hirdetésekét,
azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül
P. Szőke János címen beküldeni:
D. Stuttgart 1,
Werastr. 63.
Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetés*

SZITNYAI ZOLTÁN: «Szellemi tájakon» c. irodalmi korrajz ára: 25.— DM. Megrendelhető: Gitta Szitnyai, Ferd. Raimundstr. 18 A-50 26 Salzburg.

A BIBOROS-PRÍMÁS NYÁRI MISERENDJÉ

Tekintettel a nyári időszakban Bécsbe látogató magyarok várható nagy számára, Mindszenty bíboros titkársága a következők közlésére kért fel bennünket:

Mindszenty József bíboros-prímás úr 1972 nyarat előreláthatólag Bécsben fogja tölteni, ahol emlékiratai befejezésén dolgozik.

Vasárnapokon és ünnepnapokon reggel 8 órakor mond szentmisét a Pázmáneumban, a harmadik emeleti kápolnában. Vasárnapi miséi után a prímás úr szívesen ad audienciát magyar csoportoknak és családoknak, ha előzőleg jelentik ezen óhajukat a titkárságnak.

Hétköznapokon a bíboros negyed 8 (7.15) órakor magánkápolnájában miséznek. Előzetes bejelentés alapján azon magánszemélyek is résztvehetnek és szentáldozáshoz járulhatnak.

Leveleket erre a címre küldjünk:

Sekretariat von Kardinal Mindszenty
Boltzmanngasse 14.
A-1090 Wien
Telefon: 34 41 05

AZ INNSBRUCKI MAGYAR INTÉZET

felvesz az 1972-73 tanévre magyar fiúkat, kik tanulmányaikat a 300 éves Innsbrucki Tudományegyetem valamelyik fakultásán akarják végezni. A tanév október 15-én kezdődik. Az egyetemnek jelenleg öt fakultása van: teológia, filozófia, jog- és államtudomány, orvosi, építészeti. Az orvosi karra csak osztrák állampolgárokat vesznek fel. A többi karon nincs korlátozás eddig. Igen keresett az egyetem jogi kara a közgazdaságtudományi diploma és doktorátus megszerzése miatt, továbbá a filozófiai kar a német nyelv- és irodalomtudományi doktorátus és az építészeti kar a modern oktatási rendszere és kiváló professzorai miatt.

Diákotthonunk egy szép nagy villaszerű épület, nagy kerttel, sok gyümölcsfával és kerti úszómedencével a város villanegyedében, ahonnan az egyetem autóbusszal vagy kerékpárral 15 perc alatt elérhető. Itt havi 650 Schillingért kapnak magyar fiúk lakást egy vagy kétágyas szobában, reggelivel, mosással, télen pedig fűtéssel.

Ebéd és vacsora az egyetemi menzán kapható. — A kifogástalan erkölcsi magaviselet alapfeltétel. — Érdeklődők jelentkezzenek mielőbb levélben, de legkésőbb aug. 31-ig címünkön: A-6020 Innsbruck, Richard-Wagner-Str. 3. — Dr. Gróh Béla igazgató.

ÚJ KÖNYV AZ ÖKUMENIZMUSRÓL

Igen értékes és nagyon szép kiállítású kötet jelent meg Rómában a Katolikus Szemle gondozásában. A mintegy 150 oldalas könyv a tavaly áprilisban a svájci Sionban tartott Magyar Ökumenikus Találkozón elhangzott előadások válogatott anyagát tartalmazza. A szerkesztés és a könyv gondozása Békés Gellért római teológiai tanár gondos munkáját dicséri.

A Rómában megjelent kötet a Sionban elhangzott izgalmas előadásoknak és vitáknak válogatott anyagát tartalmazza. Békés Gellért előszavában a többi között a következőket írja: «A találkozó rendezőit az a megfontolás vezette, hogy a magyarságnak ma nem társadalmi ünneplésre, hanem szellemi elmélyedésre van szüksége: meg kell értenünk szentistváni örökségünk korszerű jelentését, és ezt hitvallásbeli különbség nélkül, közösen kell tennünk, ha azt akarjuk, hogy ez az örökség — a krisztusi hit és erkölcs megőrizze életformáló erejét a jövő magyar társadalmában. Felelősséget kell vállalnunk ezért az örökségért. Népünk, mint az egész emberiség is korfordulón él: rajtunk, az Istent hívó vagy kereső magyarokon múlik, hogy ebben a hitét veszített, szekularizált világban megmarad-e kereszténység a magyar lélek.»

Ezt a hasznos és értékes kötetet érdeklődéssel forgathatja mindenki, akit érdekel a korszerű teológia, az ökumenikus mozgalom mai állása és a kereszténység hit és erkölcs mai problémáinak szakszerű, elmélyült és a krisztusi üzenet szellemében fogant bemutatása.

A kötet megrendelhető:

Katolikus Szemle
Via della Conciliazione 44
I-00193 Roma vagy
KMEM - Sekretariat
Trogerstrasse 48/I.
D-8000 München 90

EURÓPAI MAGYAR PAPI LELKIGYAKORLAT:

1972 aug. 21-én estétől 25-én délig.
Színhelye: Innsbruck, Haus der Begegnung.
Jelentkezés: Marosi Lászlónál,
Kapelleng. 15, A-9800 Spittal/Drau.

MAGYAR NŐVÉREK LELKIGYAKORLATA:

1972 aug. 4-én estétől 12-én reggelig.
Színhelye: Brüsszel, Av. de Lima 20.
(örökimádók)
Jelentkezés: P. Matyasovich Henriknél,
Blijde Inkomststraat 18, B-3000 Louvain.

MÁRIACELLI ZARÁNDOKLAT:

1972 szept. 16-17.

HIVATALOS FORDÍTÁSOKAT

magyar-német és német-magyar nyelven olcsón és gyorsan elkészítik, — Ausztria és Svájc területére is!

Wilhelm Divy

All. vizsgázott törvényszéki hivatalos fordító és tolmács.

799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

Rövid hírek

A világ legtöbb nyelvére lefordított könyv a Biblia. A washingtoni földrajzi tudományos intézet most közzétett jelentése szerint a mai napig 1473 nyelvre fordították le. 500 fordítás munkálatai folyamatban vannak. A legnehezebb és legtovább tartó feladatot a dél-afrikai nama-nyelvre való fordítás jelentette. Ezt a munkát a misszionáriusok már 1825-ben megkezdték és csak 1967-ben fejezték be.

20 évvel ezelőtt, 1952-ben halt meg Münchenben Faulhaber kardinális, a jóságos főpap, a foglyok, elűzöttek és éhezők pártfogója és bátor védelmezője. Mialatt szeretett városa utcáin az úrnapi körmenet haladt, adta vissza lelkét Teremtőjének a magyar menekülteket is oly nagylelkűen támogató és segítő főpásztor.

Guadalajara (Mexiko) volt érseke, Garibi y Rivera kardinális 83 éves korában elhunyt. Garibi kardinális halálával a bíborosi kollégiumnak 118 tagja van, ebből 89 jogosult esetleges pápaválasztásra.

Lordesban a katolikus egyház missziós tevékenységének munkájáról állandó jellegű kiállítás nyílt. A zárandokhely püspöke megnyitójában kiemelte: a kiállítás azt kívánja bizonyítani, hogy a missziós munka nem egyesek kedvtelése csupán, hanem minden kereszténynek egyben a hitből adódó feladata is.

Az osztrák Canisius-Werk jelentése szerint az osztrák egyházmegyékben emelkedett a pappászentelések száma. Az idén 34 diakonust szenteltek pappá, ez a szám tavaly 30 volt. Az emelkedés azonban csak a világi papokra vonatkozik, a szerzetes rendeknél még mindig csökkenő tendencia mutatkozik.

Einsiedelnben, a híres svájci búcsújáróhelyen ünnepelte fennállásának 60. évfordulóját a svájci katolikus nőszövetség. A jubileumi összejövetelen 400 küldött vett részt. Az egyesület főleg a nők politikai öntudatra nevelésére, a szegény országok nőmozgalmainak támogatására és az egyházban való tevékenységre igyekszik tagjait mozgósítani.

Németországban az új bortörvény és az EWG-szabvány megállapítása után, amely a «misebor» megjelölést többé nem engedélyezi, a misebor szállítóknak hitességi esküt kell tenniük. A püspöki kar ezzel a rendelkezéssel kívánja a szentmiséknél használt bor tisztaságát biztosítani.

Burundiban a két ellenségesen szembenálló törzs, a watussi és bahutu közös megbékélésére szólított fel nemrég pásztorlevelében az ország püspöki kara. A véres törzsi villongásoknak eddig közel 150 ezer áldozata van, bár ez a szám csak megközelíti a valóságot, mert a kormány külföldi tudósítókát nem enged be az országba.

Rómában a sebészek 18. világtalálkozójának résztvevőit fogadta a pápa. A Sixtusi kápolnában mondott szentmisén több, mint 50 nemzet képviselőjében ezer küldött jelent meg. Beszédében a pápa az orvosok magas és szent küldetésére emlékeztetve kiemelte, hogy a fizikai fájdalmak orvoslása mellett

nem hagyható figyelmen kívül a lelkiekkel való törődés sem.

Luxemburgban nemrég ünnepelte fennállásának 100. évfordulóját a Zita nővérek szerzetes közössége. A harmadrendű karmelita nővérek a nagyhercegség területén főleg betegápolással foglalkoznak. Első missziós állomásukat 1960-ban foglalták el Afrikában.

Jugoszláviában az idei nyaralási idény tartama alatt külföldi turisták ismét anyanyelvükön hallgathatnak istentiszteleteket. A kezdeményezés 1969-ben a grazi-seckauai egyházmegyéből indult el és azóta is nagy közkeveltségnek örvend. Nagyobb turista központokban, hotelekben és camping helyeken plakátok hirdetik meg az istentiszteletek helyét és idejét.

A Vatikáni Rádió is csatlakozott az UNESCO felhívásához, amelyet Velence megmentése érdekében intézett a világhoz. A legutóbbi felmérések szerint a város márványépületeinek 6, freskóinak 5, festményeinek pedig 3 %-a pusztul el évenként a talaj süllyedése, az erózió, a nedvesség és a levegő szennyeződése következtében.

Az egyik zágrábi újság jelentése szerint mégis megépül az adriai Split város belterületén a lelkipásztori központ. A központ megépítése ellen több szerv tiltakozását jelentette be, a város magisztrátusa most véglegesen elutasította azokat és kijelentette: a lelkipásztori központ terve a városépítés terveibe szorosan be volt illesztve, megváltoztatására, vagy megtiltására már nincs lehetőség.

Ausztráliában, Melbourneben lesz 1973 februárjában az Eucharisztikus Világtalálkozó. Az előkészületekről tájékoztatta a sajtót nemrég Knox kardinális. Elmondotta, hogy kb. 10 ezer hívőt várnak a nagy megmozdulásra, akiknek elhelyezése családoknál történik, hogy így is személyesebbé váljék a kapcsolat a hívők között.

Franciaországban, de az egész világon is, nagy buzgalommal készülnek Lisieuxi Kis Szent Teréz születésének 100. évfordulójára. Bár a szentek tisztelete a zsinat utáni időkben veszített jelentőségéből, nem halványult a Szent iránti tisztelet és szeretet. Ezt bizonyítják a könyvpiacon megjelenő művek, amelyek az évforduló alkalmából és annak mintegy előkészítéseképpen kerülnek különböző nyelveken és a Szent életművének megvilágításával forgalomba.

A katolikus Egyház folytatni kívánja a dialógust a buddhizmussal — jelentette ki nemrég a pápa azon fogadáson, amelyet a thaiföldi buddhista szerzetesek tiszteletére adott. A további dialógus — hangsúlyozta a pápa — a közös gazdagodást szolgálja és hozzásegíthetne ahhoz, hogy az igazságosság és béke győzzön a világon.

Az Életünkben megjelent írásokért minden tekintetben azok szerzői felelősek.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!

VECSEY JÓZSEF

nemrég megjelent könyve

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszonynak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 4.50 US dollár, — vagy annak megfelelő valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában
(Ungarische Buchdruckerei)

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
Schweiz.

Keresünk

valódi vagy átképzett

SZERSZÁMLAKATOSOKAT,
SZERSZÁMKÉSZÍTŐKET

nagy karosszéria
szerszámok gyártásához.

Csak valóban kitanult szakemberek jelentkezzenek, legalább 50 %-os mémet nyelvtudással!

6 hét próbaidő, véglegesítés után lakásszerzésben is segítünk.

DR. MELEGHY K. G.

Werzeugbau und Presswerk
5070 BERGISCH GLADBACH

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja
Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés egy évre: 10.— svájci frank,
Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,
vagy annak megfelelő más valuta.

Életünk — Unser Leben

Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische Buchdruckerei, 9000 St.Gallen (Schweiz), Frongartenstr. 15.

Telefon: (071) 22 55 28

Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Administration St.Gallen
Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.